

JCERD

ISSN 3088 - 2257 (online)

Journal of Creative Education Research and Development

ปีที่ 3 ฉบับที่ 1 มกราคม - มิถุนายน 2568

Journal of Creative Education Research and Development ปีที่ 3
ฉบับที่ 1 (มกราคม - มิถุนายน 2568)

ISSN : 3088 – 2257 (Online)

Journal of Creative Education Research and Development Vol. 3 No. 1

Journal of Creative Education Research and Development
วิทยาลัยพณิชยบัณฑิต เลขที่ 171 หมู่ที่ 2 ตำบลหนองบัว
อำเภอเมืองหนองบัวลำภู จังหวัดหนองบัวลำภู 39000
โทร 091 - 0611685, 093 - 3635858, E-mail: Pcbu.0504@gmail.com

Journal of Creative Education Research and Development ปีที่ 3
ฉบับที่ 1 (มกราคม - มิถุนายน 2568)

เจ้าของ : วิทยาลัยพณิชยบัณฑิต เลขที่ 171 หมู่ที่ 2 ตำบลหนองบัว
อำเภอเมือง หนองบัวลำภู จังหวัดหนองบัวลำภู 39000

บรรณาธิการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศศิรดา แพ่งไทย

ผู้ช่วยบรรณาธิการ

อาจารย์โสภณ เปื้องบน

กองบรรณาธิการ

รองศาสตราจารย์ ดร. สัมพันธ์ ถิ่นเวียงทอง

รองศาสตราจารย์ ดร. ศรุดา ชัยสุวรรณ

รองศาสตราจารย์ ดร. ไชยา ภาวะบุตร

รองศาสตราจารย์ ดร. อัจศรา ประเสริฐสิน

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชัยยุทธ ศิริสุทธิ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วราพร ไทยมา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ดุขฎี สีวังคำ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ณิชามา กันขุนทด

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พงษ์ภิญโญ แม้นโกศล

ดร. อภิรักษ์ ชาญศึก

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

มหาวิทยาลัยศรีปทุม

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์

มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

กำหนดออกเผยแพร่วารสาร:

Journal of Creative Education Research and Development มีกำหนดการ
เผยแพร่ปีละ 2 ฉบับ ดังนี้

- ฉบับที่ 1 มกราคม – มิถุนายน
- ฉบับที่ 2 กรกฎาคม – ธันวาคม

Journal of Creative Education Research and Development

การส่งบทความพิจารณาตีพิมพ์:

ผู้เขียนเตรียมต้นฉบับบทความตามเกณฑ์เงื่อนไขของวารสารและส่งในระบบที่เว็บไซต์วารสาร <https://so15.tci-thaijo.org/index.php/JCERD> เปิดรับพิจารณาบทความเพื่อตีพิมพ์ตลอดทั้งปี

จุดมุ่งหมายและขอบเขต (Aim and Scope)

Journal of Creative Education Research and Development ISSN : 3088 - 2257 (Online) มีจุดมุ่งหมายเพื่อเผยแพร่บทความวิจัย และบทความวิชาการ ในสาขาที่เกี่ยวข้องทางด้านศึกษาศาสตร์ ปีละ 2 ฉบับ โดยทุกบทความที่ตีพิมพ์เผยแพร่ได้ผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน ทั้งนี้จะมีรูปแบบที่ผู้พิจารณาบทความไม่ทราบชื่อผู้นิพนธ์บทความและผู้นิพนธ์บทความไม่ทราบชื่อผู้พิจารณาบทความเช่นเดียวกัน (Double-Blind Peer Review) เปิดรับบทความทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

ประเภทของผลงานที่ตีพิมพ์ในวารสาร

- 1) บทความวิจัย (Research Article) เป็นบทความที่นำเสนอการค้นคว้าวิจัย เกี่ยวกับด้านศึกษาศาสตร์
- 2) บทความวิชาการ (Academic Article) เป็นบทความวิเคราะห์ วิจัยหรือเสนอแนวคิดใหม่

บทบรรณาธิการแถลง

Journal of Creative Education Research and Development ฉบับนี้เป็นปีที่ 3 ฉบับที่ 1 (มกราคม-มิถุนายน 2568) ทั้งนี้ทางกองบรรณาธิการยินดีเป็นสื่อกลาง สำหรับนักวิจัย นักวิชาการ นิสิต นักศึกษาทุกท่านที่ประสงค์จะตีพิมพ์เผยแพร่บทความของท่าน ซึ่งจะต้องผ่านการประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิในแต่ละสาขาวิชาทางด้านศึกษาศาสตร์อย่างเข้มข้น จำนวน 3 ท่าน จึงกล่าวได้ว่าบทความที่ทางวารสารได้เผยแพร่ไปนั้น มีมาตรฐานทางวิชาการ ดีฉฉในฐานะบรรณาธิการวารสาร จึงขอขอบคุณท่านผู้มีส่วนในการสร้างงานวิชาการเหล่านี้ นับตั้งแต่เจ้าของผลงาน ผู้ทรงคุณวุฒิ และคณะกองบรรณาธิการ วารสารนี้ยังคงเป็นแหล่งรองรับผลงานดี ๆ ที่สร้างสรรค์เพื่อเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาในประเด็นที่เกี่ยวข้องทางวิชาการแก่นักวิชาการ และประชาชนผู้สนใจ โดยทั่วไป เพื่อเป็นประโยชน์แก่แวดวงวิชาการต่อไป

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศศิรดา แพงไทย

บรรณาธิการ Journal of Creative Education Research and Development

สารบัญ

บทความวิจัย

1. การพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้แบบฝึกทักษะ 1 - 7
ศิริินภา จอมคำสิงห์, นิชาภาภักดิ์ กัญจนทศ และ นาดยา หกพันนา
2. การพัฒนาทักษะการเขียนสะกดคำที่ตรงตามมาตราตัวสะกด 8 - 16
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาศึกษาปีที่ 3 โดยใช้แบบฝึกทักษะร่วมกับเกม
ภูมินทร์ แมดมิ่งเหง้า, นาดยา หกพันนา และนิชาภาภักดิ์ กัญจนทศ
3. ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียน 17 - 27
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1
วิยะดา วรรณพันธ์
4. ภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะครูไทยในศตวรรษที่ 21 28 - 42
ในโรงเรียนของกลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษาขนาดกลาง 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2
นिरามัย พลสนอง
5. ทักษะด้าน Soft Skills ของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอโนนสัง 43 - 52
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1
อภิชาติ พรหมพันธ์ และ ดารารายณ์ พรหมพันธ์

The Development of Reading Comprehension Skills for Grade 6 Students Using Skill-Based Worksheets

Sirinapa Jomkhamsing ^{1*}, Nichapha Kankhunthod ² and Nataya Hokpanna ³

^{1,2,3} Faculty of Education and Educational Innovation, Kalasin University

* Corresponding author. E-mail: Phatsuda0008@gmail.com

ABSTRACT

This research aimed to develop the reading comprehension skills of Grade 6 students and to compare the reading comprehension skills of Grade 6 students before and after using the exercises in the first semester of the academic year 2024. The results of the research found that after using the exercises for reading comprehension, 13 Grade 6 students at Khok Klang Somdet School, Somdet District, Kalasin Province had an average score of 82.31 percent for overall reading comprehension. When considering each aspect, it was found that the aspect of reading comprehension from advertisements had the highest average score of 83.85 percent, followed by the aspect of reading comprehension from stories with an average score of 82.31 percent, and the aspect of reading comprehension from news with the lowest average score of 80.77 percent. After comparing the use of the exercises for reading comprehension, Grade 6 students' reading comprehension scores increased from before using the exercises by 31.2 percent of the full score of 30 points.

Keywords: using exercises, reading skills, reading comprehension

การพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้แบบฝึกทักษะ

ศิริณา จอมคำสิงห์^{1*}, ณิชานาท์ กันขุนทด² และ นาทยา หกพันนา³

^{1,2,3} คณะศึกษาศาสตร์และนวัตกรรมการศึกษา มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์

* Corresponding author. E-mail: sirinapa.jo@ksu.ac.th

บทคัดย่อ

งานวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และเพื่อเปรียบเทียบทักษะการอ่านจับใจความ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ก่อนและหลังการใช้แบบฝึกทักษะ ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 ผลการวิจัยพบว่า หลังการใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนโคกกลางสมเด็จ อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 13 คน มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ การอ่านจับใจความ โดยรวม เท่ากับ 82.31 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการอ่านจับใจความจากโฆษณา มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละสูงสุด เท่ากับ 83.85 รองลงมา ด้านการอ่านจับใจความจากนิทานมีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 82.31 และส่วนด้านการอ่านจับใจความจากข่าว มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละต่ำที่สุด เท่ากับ 80.77 และหลังการเปรียบเทียบการใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีคะแนนทักษะการอ่านจับใจความ เพิ่มขึ้น จากก่อนการใช้แบบฝึกทักษะ ร้อยละ 31.2 ของคะแนนเต็ม 30 คะแนน

คำสำคัญ: การใช้แบบฝึก, ทักษะการอ่าน, อ่านจับใจความ

© 2025 JCERD: Journal of Creative Education Research and Development

บทนำ

ภาษาไทยนับว่ามีความสำคัญอันเป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารของคนไทย เพื่อสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์ที่ดีของคนในสังคม อีกทั้ง ภาษาไทยยังแสดงถึงเอกลักษณ์ทางภูมิปัญญาและเป็นมรดกทางวัฒนธรรมของคนไทย ดังที่ปรากฏในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ได้กล่าวไว้ว่าภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ของชาติเป็นสมบัติทางวัฒนธรรมอันก่อให้เกิดความเป็นเอกภาพและเสริมสร้างบุคลิกภาพของคนในชาติให้มีความเป็นไทยเป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ทำให้สามารถดำรงชีวิตร่วมกันอย่างสันติสุข (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

ด้วยความสำคัญของการอ่าน หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 จึงได้กำหนดการอ่านเป็นสาระหนึ่งในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยจากทั้งหมด 5 สาระการเรียนรู้ ได้แก่ สาระที่ 1 การอ่าน สาระที่ 2 การเขียนสาระที่ 3 การฟังดูและพูด สาระที่ 4 หลักภาษาไทย และสาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม ซึ่งการอ่านนั้นนับเป็นสาระที่มีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งเพราะผู้ที่มีทักษะในการอ่านสามารถเข้าถึงองค์ความรู้ได้อย่างง่ายดาย ผู้ที่จำเป็นต้องศึกษา หาความรู้อย่างต่อเนื่องเพื่อพัฒนาตนเอง และพัฒนางานย่อมต้องอาศัยการอ่านเป็นพื้นฐาน ในการบรรลุถึงเป้าหมายของชีวิต เนื่องจากข้อมูลความรู้ในปัจจุบัน มักเผยแพร่เป็นเอกสารสิ่งพิมพ์ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ การอ่านช่วยให้สามารถรับรู้ข้อมูลข่าวสารได้ และสามารถนำความรู้มาปรับ ให้เข้ากับสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นได้อย่างเหมาะสม ทำให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีและอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข (กรมวิชาการ, 2553)

ทักษะการอ่านมีความสำคัญและจำเป็นต้องเร่งแก้ไขและพัฒนา เนื่องจากจะส่งผลกระทบต่อการเรียนรู้ในรายวิชาภาษาไทยและ วิชาอื่นๆ โดยเฉพาะนักเรียนที่มีความคิดสร้างสรรค์ไม่สามารถสื่อสารผ่านกระบวนการอ่านและการเขียนได้เท่าที่ควร ขาดความมั่นใจในตนเอง ไม่กล้าแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านได้เต็มความสามารถ ปัญหา เหล่านี้ยังส่งผลกระทบต่อให้ผู้เรียนขาดแรงจูงใจในการเรียนรู้ ขาดแรงจูงใจในการที่จะพัฒนาทักษะการอ่าน (สุภัทรา สดเอี่ยมและ พงษ์ภิญโญ แม้นโกศล, 2023)

แบบฝึกเสริมทักษะหมายถึง เครื่องมือหรือสื่อการเรียนการสอนที่สร้างขึ้น เพื่อให้ให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้จากการปฏิบัติด้วยตนเอง เพื่อฝึกทักษะเพิ่มเติมหลังจากที่ได้เรียน เนื้อหาจากแบบเรียนไปแล้วโดยมีลักษณะเป็นแบบฝึก ที่มีกิจกรรมให้นักเรียนกระทำเพื่อให้ก่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจ และนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน (เรือนใจ อิศรางกูร ณ อยุธยา, 2554) และแบบฝึกเสริมทักษะมีความจำเป็นต่อกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นสื่อและอุปกรณ์อย่างหนึ่งในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งครูสามารถนำไปประกอบการเรียนการสอนได้เป็นอย่างดี เนื่องจากแบบฝึกจะช่วยให้นักเรียนเข้าใจบทเรียนได้พัฒนาทักษะด้านต่าง ๆ (วารุณี ศิริมาศ, 2556)

ในการพัฒนาวิชาภาษาไทยในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำเป็นต้องพัฒนาที่เน้นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนา ในด้านทักษะการอ่านสะกดคำให้กับนักเรียนเป็นพื้นฐานในการศึกษาหาความรู้ ดังนั้น นักเรียนจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาทักษะการอ่าน และการสะกดคำ ให้ถูกต้อง เพื่อนักเรียนจะได้นำไปใช้ในการเรียนรู้ใน รายวิชาต่างๆ และสามารถหาความรู้เพิ่มเติมจากหนังสือ หรือสื่อออนไลน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาในทักษะการอ่าน และการสะกดคำให้กับนักเรียนอย่างถูกต้อง (วิสารรัตน์ ทองเพ็ชร 2563)

จากการศึกษาปัญหาดังกล่าว จึงทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจในการพัฒนาการใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เพื่อให้ผู้เรียนได้รับการเรียนรู้และฝึกฝนไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน และสามารถต่อยอดใน การเรียนระดับชั้นสูงได้ดีต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
2. เพื่อเปรียบเทียบทักษะการอ่านจับใจความ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ก่อนและหลังการใช้แบบฝึกทักษะ

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยการใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เพื่อศึกษา และพัฒนานักเรียนในด้านการอ่านจับใจความ เพื่อเปรียบเทียบทักษะการอ่านจับใจความก่อนและหลังการใช้แบบฝึกทักษะ และผู้วิจัยได้ใช้แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึก และแบบทดสอบการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผู้วิจัย นำเสนอวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากร กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มเป้าหมาย เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 โรงเรียนโคกกลางสมเด็จ อำเภอสุมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 13 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลครั้งนี้เป็นแผนการจัดการเรียนรู้การใช้แบบฝึกทักษะ จำนวน 10 แผน และแบบทดสอบทักษะการอ่านจับใจความ

2.1 แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะ

การสร้างแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะ ใช้แนวทางของ ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2558) มาเป็นแนวทางในการสร้าง โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างตามขั้นตอน ดังนี้

2.1.1 ศึกษารายละเอียดของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สาระที่ 1 การอ่าน ท

1) ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาใน การดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน หลักสูตรสถานศึกษาสาระภาษาไทย ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

2) ศึกษาแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะ เพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านจับใจความ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

3) เขียนแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะ เพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านจับใจความ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 10 แผน แต่ละแผนประกอบด้วย จุดประสงค์การเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อและอุปกรณ์การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ทั้ง 10 แผน

4) นำแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะ เพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านจับใจความ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อประเมินปรับปรุงแก้ไขโดยให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ประเมินความเหมาะสมด้านเนื้อหา ด้านสื่อและนวัตกรรม ด้านการวัดและประเมินผล เพื่อตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมและความสอดคล้องระหว่างเนื้อหา กับจุดประสงค์ กิจกรรมการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลของแผนการจัดการเรียนรู้

5) นำคะแนนประเมินแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะโดยผู้เชี่ยวชาญประเมินแล้วมาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยจากการประเมินแบบมาตรฐานส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีของลิเคอร์ท (Likert) ซึ่งกำหนดระดับการประเมินความเหมาะสม 5 ระดับ และพิจารณาระดับ คุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2541)

4.51 – 5.00	หมายถึง	เหมาะสมมากที่สุด
3.51 – 4.50	หมายถึง	เหมาะสมมาก
2.51 – 3.50	หมายถึง	เหมาะสมปานกลาง
1.51 – 2.50	หมายถึง	เหมาะสมน้อย
1.00 – 1.50	หมายถึง	เหมาะสมน้อยที่สุด

6) ปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะ ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญแล้วนำแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะ เพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านจับใจความ ไปใช้กับกลุ่มเป้าหมายซึ่งเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนโคกกลางสมเด็จ อำเภอสุมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์

2.2 แบบวัดทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

การสร้างแบบวัดทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างตามขั้นตอน ดังนี้

2.2.1 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่ม สาระการเรียนรู้ภาษาไทย สาระที่ 1 การอ่าน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาใน การดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

2.2.2 วิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สาระการเรียนรู้แกนกลาง จุดประสงค์การเรียนรู้เรื่อง การอ่านจับใจความ

2.2.3 สร้างแบบวัดทักษะให้สอดคล้องกับการวัดทักษะการอ่านจับใจความ จำนวน 30 ข้อ 15 คะแนน

2.2.4 นำแบบรายละเอียดการประเมินทักษะการจับใจความ ที่สร้างขึ้นเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา โดยพิจารณาความสอดคล้องกับทักษะการอ่านจับใจความ และผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความสมบูรณ์และปรับปรุงแก้ไข

2.2.5 วิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) โดย พิจารณาข้อสอบที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.5 – 1.0 ถือว่าเป็นข้อสอบที่มีความสอดคล้อง

2.2.6 นำแบบวัดทักษะที่ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญแล้วไปใช้กับกลุ่มเป้าหมาย เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนโคกกลางสมเด็จ อำเภอสุมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์

3. สมมติฐานการวิจัย

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีทักษะการอ่านจับใจความหลังการใช้แบบฝึกทักษะสูงกว่าก่อนการใช้แบบฝึกทักษะ

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

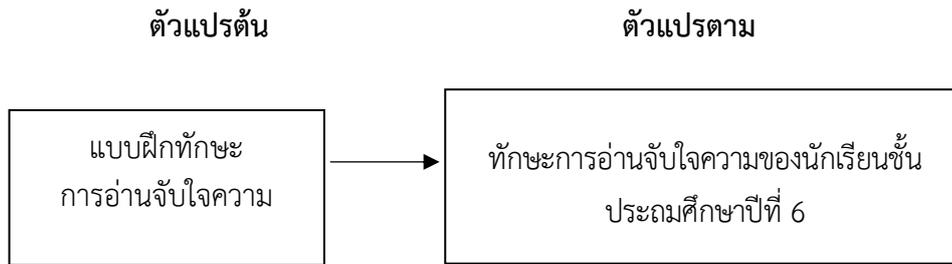
การเก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มเป้าหมาย จำนวน 13 คน ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

เปรียบเทียบ ทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ก่อนและหลังการจัดเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล สถิติบรรยาย ร้อยละ (Percentage) คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษา ทฤษฎี เอกสารที่เกี่ยวข้อง การใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัย พบว่า

1. หลังการใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนโคกกลางสมเด็จ อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 13 คน มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ การอ่านจับใจความ โดยรวม เท่ากับ 82.31 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการอ่านจับใจความจากโฆษณา มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละสูงสุด เท่ากับ 83.85 รองลงมา ด้านการอ่านจับใจความจากนิทานมีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 82.31 และส่วนด้านการอ่านจับใจความจากข่าว มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละต่ำที่สุด เท่ากับ 80.77

2. ทักษะการอ่านจับใจความ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ก่อนและหลังการใช้แบบฝึกทักษะ พบว่า หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะ ของชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีทักษะการอ่านจับใจความ สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่อง การใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผู้วิจัยอภิปรายผล ได้ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ที่ใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า การพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความสูงขึ้นกว่าก่อนการใช้แบบฝึกทักษะ ทำให้นักเรียนมีพัฒนาการด้านการอ่านเพิ่มขึ้น ซึ่งนักเรียนอ่านจับใจความจากนิทาน อ่านจับใจความจากข่าว และอ่านจับใจความจากโฆษณาได้อย่างถูกต้อง ส่งผลให้อ่านหนังสือเรียนตามปกติกับเพื่อนในระดับเดียวกัน เกิดประสิทธิภาพและต่อยอดในการเรียนรู้ในวิชาอื่นๆ ต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ (วารุณี ศิริมาศ, 2556) แบบฝึกเสริมทักษะมีความจำเป็นต่อกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นสื่อและอุปกรณ์อย่างหนึ่งในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งครูสามารถนำไปประกอบการเรียนการสอนได้เป็นอย่างดี เนื่องจากแบบฝึกจะช่วยให้นักเรียนเข้าใจบทเรียนได้ พัฒนาทักษะด้านต่าง ๆ และสุวิทย์ มูลคำ และสุนันทา สุนทรประเสริฐ (2550) ได้สรุปความสำคัญของแบบฝึกทักษะว่าแบบฝึกทักษะมีความสำคัญต่อผู้เรียนไม่น้อย ในการที่จะช่วยส่งเสริมสร้างทักษะให้กับผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้และเข้าใจได้เร็วขึ้นชัดเจนขึ้น กว้างขวางขึ้นทำให้การสอนของครูและการเรียนของนักเรียนประสบผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ

2. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบทักษะการอ่านจับใจความ ก่อนและหลังการใช้แบบฝึกทักษะ พบว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 13 คน มีการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความ สูงกว่าก่อนการใช้แบบฝึกทักษะ ทั้งนี้จาก

เนื่องมาจากการใช้แบบฝึกทักษะช่วยให้เด็กได้ทดลอง และปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบตัว รวมทั้งกระตุ้นให้เด็กๆ ได้ใช้ภาษาที่เป็นเป้าหมาย

สรุปผลการวิจัย

หลังการใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนโคกกลางสมเด็จ อำเภอสเม็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 13 คน มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ การอ่านจับใจความ โดยรวม เท่ากับ 82.31 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการอ่านจับใจความจากโฆษณา มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละสูงสุด เท่ากับ 83.85 รองลงมา ด้านการอ่านจับใจความจากนิทานมีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 82.31 และส่วนด้านการอ่านจับใจความจากข่าว มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละต่ำที่สุด เท่ากับ 80.77 และหลังการเปรียบเทียบการใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีคะแนนทักษะการอ่านจับใจความ เพิ่มขึ้น จากก่อนการใช้แบบฝึกทักษะ ร้อยละ 31.2 ของคะแนนเต็ม 30 คะแนน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 ผลวิจัยพบว่าการใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความเมื่อดำเนินการทดลองจะต้องศึกษารายละเอียดก่อนเริ่มการเรียนการสอน เพื่อที่จะเป็นไปตามวัตถุประสงค์ ครูต้องเตรียมความพร้อมเกี่ยวกับสื่อ การสอนต่างๆ บรรยากาศในห้องเรียน เพื่อที่จะช่วยให้กิจกรรมการเรียนการสอนแบบฝึกทักษะได้ผลยิ่งขึ้น

1.2 การดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอน ครูต้องเป็นผู้ที่คอยช่วยเหลือผู้เรียนเมื่อเกิดปัญหาขึ้นในขณะที่กำลังให้ผู้เรียนใช้แบบฝึกทักษะ และหลังการใช้แบบฝึกทักษะต้องกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้นมีความสนใจในแบบฝึกคือการให้สติเกอร์ทุกครั้งหลังผู้เรียนทำแบบฝึกทักษะ

2. ข้อเสนอแนะด้านการวิจัยครั้งต่อไป

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการทำงานวิจัยครั้งต่อไปดังนี้ กล่าวคือ ควรมีการนำแบบฝึกทักษะไปใช้ในรายวิชาอื่นๆ เพื่อฝึกทักษะในด้านต่างๆ และควรใช้รูปภาพ ภาพสีประกอบเพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจง่ายขึ้น ซึ่งการใช้แบบฝึกทักษะนี้ก็จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจเรียนรู้ทันเพื่อนอันเกิดจากการฝึกกระทำบ่อยๆ จนเกิดความเข้าใจด้วยตนเอง

เอกสารอ้างอิง

- กรมวิชาการ. (2553). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม. (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 และ (ฉบับที่ 3) 2553 กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์อักษรไทย. กระทรวงศึกษาธิการ.(2551).
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สุภัทรา สดเอี่ยมและ พงษ์ภิญโญ แม้นโกศล. (2566). การพัฒนาทักษะการอ่านออกเสียงสะกดคำของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลายด้วยการแจกลูกสะกดคำร่วมกับเกมมิฟิชั่น. วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- เรื่อนใจ อิศรางกูร ณ อยุธยา. (2554). ผลการใช้แบบฝึกเสริมทักษะเพื่อพัฒนาทักษะการเขียนสะกดคำพื้นฐาน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2. วิทยานิพนธ์ ค.ม. บุรีรัมย์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- วารุณ ศิริมาศ. (2556). ผลการใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความตามทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือที่มีต่อการคิดวิเคราะห์ เจตคติต่อวิชาภาษาไทย และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเทศบาล 4 “รัฐประชานุเคราะห์”. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร : มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- วิสารัตน์ ทองเพียร. (2563). การพัฒนาทักษะการอ่าน และการสะกดคำของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดเสาชางนอก โดยใช้กิจกรรมเกมการศึกษาจับคู่ประสมคำกับภาพ. การวิจัยในชั้นเรียน. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการเขต 2.

ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. (2558). 80 นวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ. พิมพ์ครั้งที่ 6. นนทบุรี : พี บาลานซ์ดีไซด์ แอนพริ้นติ้ง.

บุญชม ศรีสะอาด. (2541). การพัฒนาการสอน. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาสน์.

สุวิทย์ มูลคำ และสุนันทา สุนทรประเสริฐ. (2550). การพัฒนาผลงานทางวิชาการ สู่การเลื่อนวิทยฐานะ. กรุงเทพฯ : อี เคบู้คส์.

The Development of Spelling Skills in Accordance with Thai Spelling Rules for Grade 3 Students Using Skill Worksheets Combined with Games

Bhumin Madmingngao ^{1*}, Nataya Hokpanna ² and Nichapha Kankhunthod ³

^{1,2,3} Faculty of Education and Educational Innovation, Kalasin University

* Corresponding author. E-mail: Bhumin Madmingngao10Ksu@gmail.com

ABSTRACT

This research aimed to 1) develop the spelling skills of third-grade students in accordance with spelling rules using skill-building exercises combined with games and 2) compare the spelling skills of third-grade students before and after the intervention. The research sample consisted of 18 third-grade students from Huai Tum Witthayakarn School, Mueang Kalasin District, Kalasin Province. The research instruments included six lesson plans incorporating skill-building exercises with games (1 hours per plan) and a spelling test with 20 items (dictation type). Data were analyzed using descriptive statistics (mean, standard deviation, percentage) and hypothesis testing using the Wilcoxon Signed Ranks Test. The results showed that: 1) After the intervention, the students' average spelling score was 12.72, with a standard deviation of 1.49 and a percentage of 63.61%. The percentage increased by 12.27% compared to before the intervention. 2) The comparison of spelling skills before and after the intervention revealed a statistically significant improvement in students' spelling skills at the .05 level. In conclusion, the use of skill-building exercises combined with games is an effective method for enhancing the spelling skills of third-grade students.

Keywords: Third-Grade Students, Games-Based Learning, Spelling Skills

การพัฒนาทักษะการเขียนสะกดคำที่ตรงตามมาตรฐานตัวสะกด ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้แบบฝึกทักษะร่วมกับเกม

ภูมินทร์ แมดมิ่งเหง้า^{1*}, นาดยา หกพันนา² และนิชาภาท์ กันขุนทด³

^{1,2,3} คณะศึกษาศาสตร์และนวัตกรรมการศึกษา มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์

* Corresponding author. E-mail: Bhumint Madmingngao10Ksu@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อพัฒนาทักษะการเขียนสะกดคำที่ตรงตามมาตรฐานตัวสะกด ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้แบบฝึกทักษะร่วมกับเกม 2) เพื่อเปรียบเทียบทักษะการเขียนสะกดคำ โดยใช้แบบฝึกทักษะร่วมกับเกม ของชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ระหว่าง ก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะร่วมกับเกม กลุ่มเป้าหมาย คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ปี การศึกษา 2567 ของโรงเรียนห้วยตุมวิทยา อําเภอเมืองกาฬสินธุ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 จำนวน 1 ห้องเรียน รวมจำนวนนักเรียน 18 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะร่วมกับเกม จำนวน 6 แผน ใช้เวลา แผนละ 1 ชั่วโมง 2) แบบทดสอบวัดทักษะการเขียนสะกดคำ เป็นแบบทดสอบแบบเขียนตามคำบอก จำนวน 20 ข้อ สถิติที่ใช้ในการ วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ร้อยละ และสถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน คือ The Wilcoxon Signed Ranks Test) ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลพัฒนาทักษะการเขียนสะกดคำที่ตรงตามมาตรฐานตัวสะกด ของนักเรียนชั้นประถมศึกษา 3 โดยใช้แบบฝึกทักษะร่วมกับเกม พบว่า หลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะร่วมกับเกม ชั้นประถมศึกษา 3 โรงเรียนห้วยตุมวิทยา อําเภอเมืองกาฬสินธุ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ มีคะแนนเฉลี่ยทักษะการเขียนสะกดคำที่ตรงตามมาตรฐานตัวสะกด เท่ากับ 12.72 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 1.49 และค่าร้อยละ เท่ากับ 63.61 ค่าร้อยละหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะร่วมกับเกมสูงขึ้นร้อยละ 12.27 2) ผลการเปรียบเทียบคะแนนทักษะการเขียนสะกดคำที่ตรงตามมาตรฐานตัวสะกด ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะร่วมกับเกม พบว่า หลังการใช้แบบฝึกทักษะร่วมกับเกม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ทักษะการเขียนสะกดคำ สูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรมแบบฝึกทักษะร่วมกับเกม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3, แบบฝึกหัดร่วมกับเกม, ทักษะการเขียนสะกดคำ

© 2025 JCERD: Journal of Creative Education Research and Development

บทนำ

การเขียนภาษาไทย เป็นทักษะที่มีความยุ่งยากและต้องใช้เวลาในการสอนมากเป็นพิเศษ เนื่องจากระบบการเขียนภาษาไทยเป็นระบบที่ใช้ตัวอักษรแทนเสียง 3 ประเภท คือ พยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์มาประกอบเป็นพยางค์และคำ ในการเขียนคำให้ถูกต้องจึงจำเป็นต้องศึกษาเรื่องการใช้สระ พยัญชนะ และวรรณยุกต์ ตลอดจนการเขียนคำในลักษณะพิเศษต่าง ๆ เช่น การเขียนชื่อเฉพาะ การเขียนราชทินนาม การเขียนคำยืมจากภาษาต่างประเทศ การเขียนอักษรย่อรวมทั้งการเขียนชื่อเมือง ชื่อประเทศ และการใช้เครื่องหมายประกอบคำ (กาญจนา นาคสกุล และคณ, 2545) นอกจากนี้ การเขียนเป็นการสื่อความที่มีวิธีการสลับซับซ้อนกว่าการพูด จำเป็นต้องให้ผู้อ่านเข้าใจโดยไม่มีเสียงสูงต่ำ หนักเบา หรือการแสดงสีหน้าท่าทางประกอบอย่าง ภาษาพูด การเขียนจึงเป็นทักษะที่ต้องใช้เวลาฝึกนานกว่าทักษะอื่น ๆ ซึ่งเริ่มต้นตั้งแต่การคัดลายมือ การเขียนตัวหนังสือให้ถูกแบบ และการเขียนสะกดคำให้ถูกต้อง (ฐะปะนีย์ นาครทรรพ, 2545)

ทักษะการเขียนสะกดคำนับว่าเป็นสิ่งจำเป็น เพราะเป็นพื้นฐานการเรียนรู้ที่สำคัญของนักเรียน ในการเริ่มต้นเรียน ถ้า ละเลยข้อบกพร่องนั้นไป อาจทำให้นักเรียนอ่านและเขียนผิดได้ตลอดไป การฝึกทักษะการเขียนสะกดคำให้ถูกต้องและ คล่องแคล่วแก่ผู้เรียน เป็นการปูพื้นฐานการเขียนที่ดี เพราะสามารถนำไปใช้ในการเขียนรูปแบบอื่น ๆ ได้อีก เช่น การเขียน

จดหมาย การเขียนแสดงความคิดเห็น การเขียนเชิงสร้างสรรค์ เป็นต้น นักเรียนประถมศึกษาส่วนมากยังเขียนสะกดคำผิด สาเหตุเพราะเด็กไม่ได้รับการฝึกเขียนสะกดคำอย่างถูกวิธีและเพียงพอฉะนั้นครูควรจัดกิจกรรมในการสอนเขียนสะกดคำให้นักเรียนเกิดความสนุกสนานเพื่อให้เด็กรักที่จะเรียน จะเห็นได้ว่าการเรียนการสอน ครูต้องเน้นการฝึกให้มากๆ ฝึกบ่อย ๆ เมื่อเด็กเข้าใจความหมายของคำเด็กก็จะสามารถใช้คำได้ ถ้าเราฝึกให้เขารู้จักใช้และฝึกสม่ำเสมอ เขียนกันจริง ๆ ฝึกกันจริง ทำกันจริง เด็กจะเกิดทักษะถาวรขึ้น จากการวิเคราะห์ข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้นมากที่สุดคือ การใช้พยัญชนะสะกดผิด การสะกดวรรณยุกต์ และการใช้คำ (ศรีจันทร์ วิชาตกร, 2543)

จากปัญหาการเขียนสะกดคำตรงตามมาตราตัวสะกดที่กล่าวไปในข้างต้น สอดคล้องกับผลการทดสอบ เรื่อง การเขียนสะกดคำตรงที่ตรงตามมาตราตัวสะกด ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนห้วยตุมวิทยา อําเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า นักเรียนมีคะแนนผลการทดสอบต่ำกว่าร้อยละ 50 แสดงให้เห็นว่านักเรียนมีปัญหาด้านการเขียนและควรได้รับการพัฒนา โดยเฉพาะในด้านการเขียนสะกดคำ ซึ่งเป็นพื้นฐานของการเขียนในประเภทอื่น ๆ

การจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมเป็นวิธีการสอนหนึ่งที่น่าสนใจ ซึ่งมีความสอดคล้องกับธรรมชาติในการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยเป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ผสมผสานการใช้สื่อในรูปแบบของเกมเข้ากับการจัดการเรียนรู้ และสื่อการเรียนรู้ก็มีความสำคัญเป็นอย่างมาก ซึ่ง (ทิตินา แคมมณี, 2550) ได้กล่าวว่า เกมเป็นวิธีการที่ช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เรื่องต่าง ๆ อย่างสนุกสนานและท้าทายความสามารถ โดยผู้เรียนเป็นผู้เล่นเอง ทำให้ได้รับประสบการณ์ตรง เป็นวิธีการที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมสูง และนอกจากนี้ พุซซาด (Fuszard Barbara, Lowenstein Arlene J., & Bradshaw Martha J., 2001) ยังกล่าวว่า เกมนำเสนอถึงโครงสร้างที่มีเอกลักษณ์เฉพาะที่จะเสริมกลยุทธ์การสอนแบบดั้งเดิมเข้ากับการสอนที่เต็มเปี่ยมด้วยชีวิตชีวา จุดประกายความคิด และขยายทิศทางในวิธีการจัดการเรียนรู้ เกมทำให้การเรียนรู้เข้าใจได้ง่ายขึ้นสำหรับผู้เรียน และกระตุ้นการคิดของผู้เรียนให้เกิด การคิดวิเคราะห์ และสร้างสรรค์มากขึ้น ดังนั้นจะเห็นได้ว่า วิธีการสอนโดยใช้เกมสามารถพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ โดยสามารถนำมาใช้ในการเรียนการสอนได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้เกมยังมีหน้าที่ในฐานะที่เป็นสื่อที่ดีในการกระตุ้นและพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนในหลายด้าน

แบบฝึกทักษะ คือ สื่อการเรียนการสอนที่สร้างขึ้นเพื่อพัฒนาและเสริมสร้างทักษะต่าง ๆ ให้แก่ ผู้เรียนมีประสบการณ์สามารถนำความรู้ไปใช้ได้ถูกต้อง และผู้เรียนเรียนรู้จากการกระทำจริงจึงทำให้จดจำสิ่งที่เรียนได้ดียิ่งขึ้น แบบฝึกทักษะมีความสำคัญอย่างยิ่ง ในการพัฒนาการเรียนการสอนทุกวิชา โดยเฉพาะการฝึกทักษะทางภาษาในทุก ๆ ด้าน เป็นเครื่องมือที่ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ เกิดแรงจูงใจและสามารถตรวจสอบผลการเรียนทำให้ทราบความก้าวหน้าและข้อบกพร่องอันส่งผลต่อทัศนคติและประสิทธิภาพในการเรียนรู้ได้อย่างดี (ชนิษฐา แสงภักดี, 2540)

จากเหตุผลดังกล่าวจึงทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะพัฒนาแบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำที่ตรงตามมาตราตัวสะกดร่วมกับเกมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นว่าจะจะเป็นสื่อทางการศึกษา ที่มีคุณค่าทางการจัดการเรียนการสอนหลายประการ เป็นเครื่องมือที่ช่วยให้ครูดำเนินการสอนไปตามลำดับขั้นตอน ช่วยถ่ายทอดประสบการณ์ที่ซับซ้อน เป็นนามธรรมได้สูงช่วยให้การจัดการเรียนรู้อันเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ผู้เรียนมีโอกาสปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง ช่วยเสริมการศึกษารายบุคคล ผู้เรียนได้เรียนตามความสนใจ ตามเวลา และโอกาสที่อำนวยและมีส่วนช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาตนเองอย่างเต็มศักยภาพ ยังช่วยให้ครูได้รับความสะดวกประหยัดเวลาในการเตรียมการสอน ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างสนุกสนานเพลิดเพลินและมีส่วนร่วมในการเรียนของตน ด้วยเหตุผลดังกล่าวทำให้ผู้วิจัยต้องการศึกษาเรื่อง การพัฒนาทักษะการเขียนสะกดคำที่ตรงตามมาตราตัวสะกดโดยใช้แบบฝึกทักษะร่วมกับเกม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาทักษะการเขียนสะกดคำที่ตรงตามมาตราตัวสะกด ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้แบบฝึกทักษะร่วมกับเกม
2. เพื่อเปรียบเทียบทักษะการเขียนสะกดคำที่ตรงตามมาตราตัวสะกด ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ก่อนและหลังการใช้แบบฝึกทักษะร่วมกับเกม

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยการใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เพื่อศึกษาและพัฒนาการเรียนในด้านกรอ่านจับใจความ เพื่อเปรียบเทียบทักษะการอ่านจับใจความก่อนและหลังการใช้แบบฝึกทักษะ และผู้วิจัยได้ใช้แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึก และแบบทดสอบการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผู้วิจัยนำเสนอวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากร กลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 โรงเรียนห้วยตุมวิทยาการ อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 18 คน

กลุ่มเป้าหมายในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ชั้นประถมศึกษาชั้นปีที่ 3 ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 โรงเรียนห้วยตุมวิทยาการ อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์จำนวน 18 คน ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจงจากนักเรียนในห้อง ที่ผู้วิจัยเป็นผู้สอนที่มีผลคะแนนการทดสอบวัดทักษะ เรื่องทักษะการเขียนสะกดคำตรงตามมาตรฐานตัวสะกดต่ำกว่าร้อยละ 50

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1. แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะร่วมกับเกมจำนวน 6 แผน

การสร้างแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะร่วมกับเกม ใช้แนวทางของ แบบฝึกทักษะร่วมกับเกม มาเป็นแนวทางในการสร้าง โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างตามขั้นตอน ดังนี้

2.1.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

- 1) ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551)
- 2) ศึกษาวิธีการสะกดคำ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546)
- 3) ศึกษาลักษณะของแบบฝึกที่ดี (สุนันทา สุนทรประเสริฐ, 2534)
- 4) ศึกษาความหมายของการจัดการเรียนรู้โดยการใช้เกม (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2536)

2.1.2 การสร้างแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะร่วมกับเกม ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

- 1) แบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำตามมาตรฐานตัวสะกด จำนวน 6 ชุด ได้แก่ แบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำแม่ กง แบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำแม่ กม แบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำแม่ เกย และแม่ เกอว
- 2) ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้รวมทั้งศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานและวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างเนื้อหา มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สาระการเรียนรู้แกนกลาง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
- 3) ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถด้านทักษะการเขียนสะกดคำ และเขียนแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะร่วมกับเกม จำนวน 6 แผน ใช้เวลาจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 6 ชั่วโมง
- 4) นำแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะร่วมกับเกม ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา ตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมให้ข้อเสนอแนะแล้วนำไปแก้ไขตามคำแนะนำ
- 5) นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของเนื้อหา จุดประสงค์การเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนการสอน การวัดผลประเมินผล ความชัดเจนความถูกต้องเหมาะสมภาษาที่ใช้ เพื่อนำข้อมูลที่รวบรวมจากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ใช้ดัชนี ความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence) (บุญชม ศรีสะอาด, 2556) มีค่าเท่ากับ 0.5 ขึ้นไป ถือว่ามีความสอดคล้องอยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้
- 6) นำแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะร่วมกับเกม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้แบบฝึกทักษะร่วมกับเกม ที่ได้รับการแก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนชุมชนยอดแห่งสงเคราะห์ อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์

7) นำผลการทดลองและข้อบกพร่องมาปรับปรุงแก้ไขแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะร่วมกับเกม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้แบบฝึกทักษะร่วมกับเกม เพิ่มเติมก่อนนำไปใช้ปฏิบัติจริง

8) นำแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะร่วมกับเกมปรับปรุง เหมาะสมแล้วไปจัดทำเป็นฉบับสมบูรณ์ เพื่อใช้กับกลุ่มตัวอย่างในการทดลอง

2.2. แบบทดสอบวัดทักษะการเขียนสะกดคำที่ตรงตามมาตรฐานตัวสะกด

การสร้างแบบทดสอบวัดทักษะการเขียนสะกดคำตามมาตรฐานตัวสะกด ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างตามขั้นตอน ดังนี้

2.2.1 ศึกษาเอกสารตำราที่เกี่ยวข้องกับการวัดและการประเมินผล จากแบบประเมินการอ่านจับใจความสำคัญ ที่ผู้วิจัยและนักวิชาการศึกษาต่าง ๆ ได้สร้างขึ้น

2.2.2 สร้างแบบทดสอบวัดทักษะการเขียนสะกดคำที่ตรงตามมาตรฐานตัวสะกด โดยนำคำจากหนังสือเรียนสาระ การเรียนรู้พื้นฐานภาษาไทย ชุดพื้นฐานภาษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และคำในบัญชีคำพื้นฐาน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ตาม หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ผู้วิจัยเลือกมาทั้งหมด 20 คำ เพื่อแบบทดสอบวัดทักษะการเขียน สะกดคำ โดยการเขียนตามคำบอก

2.2.3 นำแบบทดสอบวัดทักษะการเขียนสะกดคำตามมาตรฐานตัวสะกด ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้แบบฝึกทักษะร่วมกับเกม ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา ตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะ

2.2.4 นำแบบทดสอบวัดทักษะการเขียนสะกดคำตามมาตรฐานตัวสะกด ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้แบบฝึกทักษะร่วมกับเกม ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ให้ผู้เชี่ยวชาญชุดเดิมประเมินความสอดคล้อง เพื่อหาความเที่ยงตรง เชิง

2.2.5 นำแบบทดสอบวัดทักษะการเขียนสะกดคำที่ตรงตามมาตรฐานตัวสะกด ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้แบบฝึกทักษะร่วมกับเกม ที่ได้รับการตรวจจากผู้เชี่ยวชาญคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ .05 ขึ้นไป (สมนึก ภัททิยธนี. 2553)

2.2.6 นำแบบทดสอบไปทดลองใช้กับนักเรียนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนห้วยตุมวิทยาการ อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ซึ่งเป็นคนละกลุ่มกับกลุ่มตัวอย่าง เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไข เพื่อหาค่าความยาก (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) โดยกำหนดเกณฑ์การผ่าน ค่าความยาก (p) ระหว่าง .20 - .80 และ ค่าอำนาจจำแนก (r) .20 ขึ้นไป (บุญชม ศรีสะอาด. 2556)

2.2.7 นำแบบทดสอบไปจัดพิมพ์เป็นฉบับสมบูรณ์เพื่อใช้ในการทดลอง

3. สมมติฐานการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง การพัฒนาทักษะการเขียนสะกดคำที่ตรงตามมาตรฐานตัวสะกด ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนห้วยตุมวิทยาการ อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยใช้แบบฝึกทักษะร่วมกับเกม ผู้วิจัยกำหนดสมมติฐานไว้ดังนี้ ทักษะ การเขียนสะกดคำที่ตรงตามมาตรฐานตัวสะกดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 หลังใช้แบบฝึกทักษะร่วมกับเกม สูงกว่าก่อนใช้ แบบฝึกทักษะร่วมกับเกม

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 โรงเรียน ห้วยตุมวิทยาการ อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 18 คน ด้วยตัวเอง

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

เปรียบเทียบพฤติกรรมที่มีการพัฒนาขึ้นระหว่างก่อนศึกษาเรียนรู้ และหลังการศึกษาเรียนรู้ คิดเป็นร้อยละเกณฑ์ การประเมินการประเมินคุณธรรม และจริยธรรม กำหนดเกณฑ์การประเมินเป็น 4 ระดับคือ

ดีมาก หมายถึง ผู้เรียนมีพฤติกรรมตามตัวบ่งชี้ ร้อยละ 90 ขึ้นไปของพฤติกรรมบ่งชี้ในแต่ละคุณธรรม

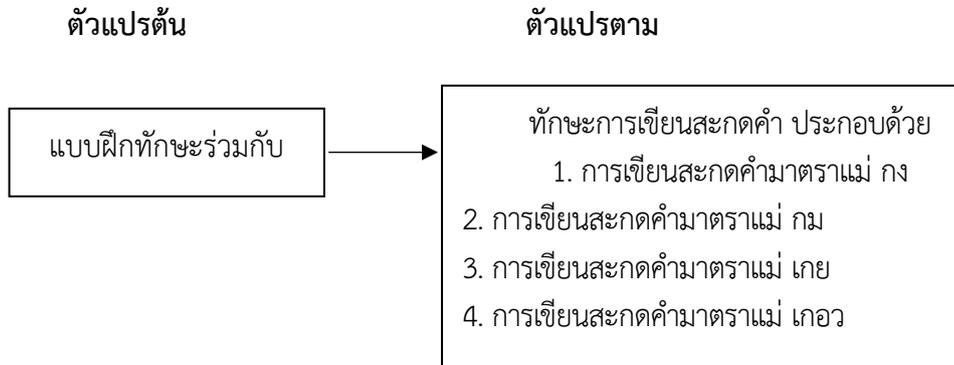
ดี หมายถึง ผู้เรียนมีพฤติกรรมตามตัวบ่งชี้ร้อยละ 70-89 ของพฤติกรรมบ่งชี้ในแต่ละคุณธรรม

พอใช้ หมายถึง ผู้เรียนมีพฤติกรรมตามตัวบ่งชี้ร้อยละ 50-69 ของพฤติกรรมบ่งชี้ในแต่ละคุณธรรม

ปรับปรุง หมายถึง ผู้เรียนมีพฤติกรรมตามตัวบ่งชี้ร้อยละ 0-49 ของพฤติกรรมบ่งชี้ในแต่ละคุณธรรม

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษา ทฤษฎี เอกสารที่เกี่ยวข้อง การพัฒนาทักษะการเขียนสะกดคำที่ตรงตามมาตราตัวสะกด ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้แบบฝึกหัดร่วมกับเกม ได้กรอบแนวคิดแสดงดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัย พบว่า

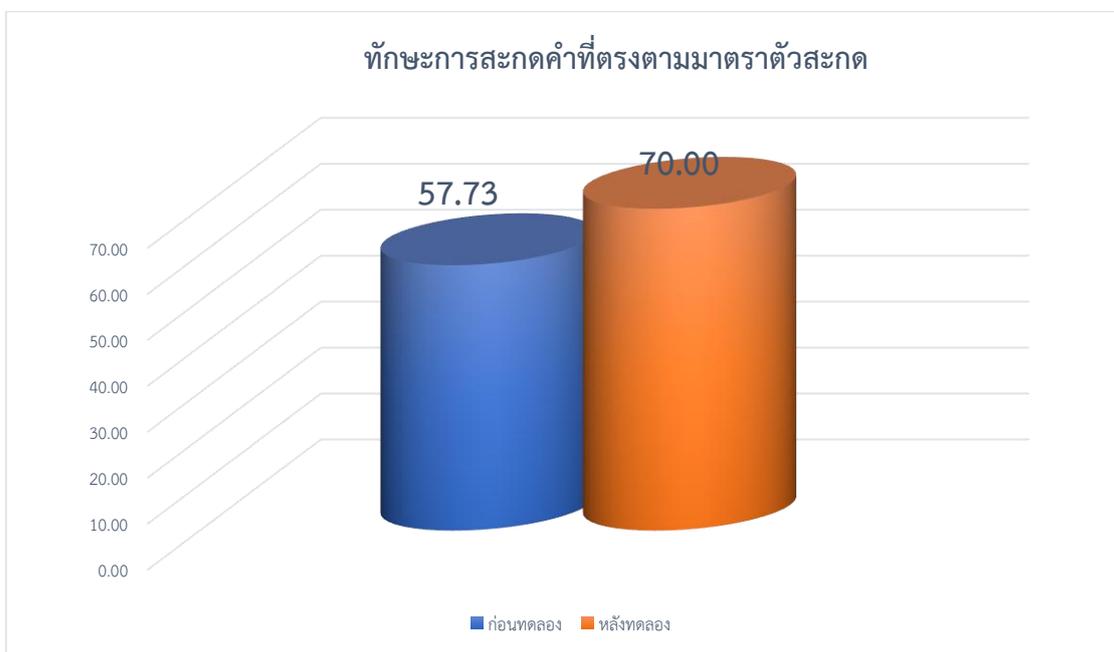
1. ผลพัฒนาทักษะการเขียนสะกดคำที่ตรงตามมาตราตัวสะกด ของนักเรียนชั้นประถมศึกษา 3 โดยใช้แบบฝึกทักษะร่วมกับเกม พบว่า หลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะร่วมกับเกม ชั้นประถมศึกษา 3 โรงเรียนห้วยตุมวิทยา อําเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ มีคะแนนเฉลี่ยทักษะการเขียนสะกดคำที่ตรงตามมาตราตัวสะกด เท่ากับ 12.72 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 1.49 และค่าร้อยละ เท่ากับ 63.61 ค่าร้อยละหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะร่วมกับเกมสูงขึ้นร้อยละ 12.27

2. ผลการเปรียบเทียบคะแนนทักษะการเขียนสะกดคำที่ตรงตามมาตราตัวสะกด ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะร่วมกับเกม พบว่า หลังการใช้แบบฝึกทักษะร่วมกับเกม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ทักษะการเขียนสะกดคำ สูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรมแบบฝึกทักษะร่วมกับเกม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงการเปรียบเทียบคะแนนทักษะการเขียนสะกดคำที่ตรงตามมาตราตัวสะกด ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะร่วมกับเกม

นักเรียน 18 คน	คะแนนทักษะการเขียนสะกดคำที่ตรงตามมาตราตัวสะกด		ผลต่างของคะแนน
	ก่อนทดลอง (20 คะแนน)	หลังทดลอง (20 คะแนน)	
รวม	125	229	104
ค่าเฉลี่ย	6.94	12.72	5.78
ร้อยละ	34.72	63.61	28.89
S.D.	1.76	1.49	0.27

จากคะแนนเฉลี่ยร้อยละทักษะการเขียนสะกดคำที่ตรงตามมาตราตัวสะกดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนห้วยตุมวิทยาการ อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยใช้แบบฝึกทักษะร่วมกับเกม ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะร่วมกับเกม เมื่อนำมาเปรียบเทียบกัน ดังแสดงในแผนภูมิที่ 1

แผนภูมิที่ 1 คะแนนเฉลี่ยร้อยละทักษะการเขียนสะกดคำที่ตรงตามมาตราตัวสะกด

อภิปรายผล

จากการวิจัย เรื่อง การพัฒนาทักษะการเขียนสะกดคำที่ตรงตามมาตราตัวสะกด ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนห้วยตุมวิทยาการ อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยใช้แบบฝึกทักษะร่วมกับเกมมีประเด็นอภิปรายผลการวิจัยดังนี้

1. การพัฒนาทักษะการเขียนสะกดคำที่ตรงตามมาตราตัวสะกด ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะร่วมกับเกม พบว่า ผลการพัฒนาทักษะการเขียนสะกดคำ ก่อนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะร่วมกับเกม (Post-test) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 11.55 ของคะแนนเต็ม 20 คะแนน ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 5.97 และค่าร้อยละ เท่ากับ 57.73 และหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะร่วมกับเกม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 14.00 ของคะแนนเต็ม 20 คะแนน ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 5.20 และค่าร้อยละ เท่ากับ 70.00 จะเห็นได้ว่า ค่าร้อยละหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะร่วมกับเกมสูงขึ้นร้อยละ 12.27 ซึ่งสอดคล้องกับลักษณะที่ดีที่มีผู้อธิบายไว้ดังนี้ (ศศิธร วิสุทธิแพทย์, 2518) กล่าวว่า แบบฝึกที่มีประสิทธิภาพควรมีกิจกรรมที่ต่างไปจากกิจกรรมทั่วไปที่นักเรียนพบอยู่เสมอในชั้นเรียน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ (นภาพรรณ ศรีถม. 2553) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การใช้แบบฝึกเสริมทักษะเรื่องการอ่าน การเขียนสะกดคำ ในมาตราตัวสะกด กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านวังแดง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า แบบฝึกเสริมทักษะการอ่าน การเขียนสะกดคำ ในมาตราตัวสะกด กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 84.08/90.28 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านวังแดง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1 ภายหลังได้รับการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกหัดเสริมทักษะการอ่าน การเขียนสะกดคำ ในมาตราตัวสะกด ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

2. ผลจากการเปรียบเทียบทักษะการเขียนสะกดคำที่ตรงตามมาตราตัวสะกด ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะร่วมกับเกม พบว่า ทักษะการเขียนสะกดคำหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้

แบบฝึกทักษะร่วมกับเกม สูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะร่วมกับเกมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งมีความสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่กำหนดไว้ นั้นแสดงว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะร่วมกับเกม ทำให้ทักษะการเขียนสะกดคำที่ตรงตามมาตราตัวสะกดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนห้วยตุมวิทยา อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ สูงขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัย (วัฒนา เสนอก, 2550) ได้ศึกษาการใช้แบบฝึกเสริมทักษะทางภาษา เรื่อง การเขียนสะกดคำตามมาตราตัวสะกดแม่กต เพื่อพัฒนาความสามารถในการเขียนสะกดคำของนักเรียนที่มีภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้ ผลการวิจัยพบว่านักเรียนที่มีภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการเขียนสะกดคำที่ได้รับการสอน โดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะทางภาษาเรื่อง การเขียนสะกดคำตามมาตราตัวสะกด แม่กต โดยก่อนสอนนักเรียนมีความสามารถการเขียนสะกดคำ คิดเป็นร้อยละ 30 และหลังการสอนนักเรียนมีความสามารถการเขียนสะกดคำ ร้อยละ 86.66 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากแบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นการฝึกทักษะการเขียนสะกดคำโดยเฉพาะ เพื่อให้ นักเรียนเขียนคำได้ถูกต้องและแม่นยำได้ดียิ่งขึ้น จึงได้นำคำมาฝึกซ้ำ ๆ โดยใช้กิจกรรมหลากหลายไม่ยากเกินไปเรียงลำดับจากง่ายไปหายาก ทำให้เกิดกำลังใจเพื่อเปิด โอกาสให้นักเรียนพบกับความสำเร็จเป็นแรงจูงใจให้นักเรียนสนใจทำแบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำมากขึ้น

สรุปผลการวิจัย

1) ผลพัฒนาทักษะการเขียนสะกดคำที่ตรงตามมาตราตัวสะกด ของนักเรียนชั้นประถมศึกษา 3 โดยใช้แบบฝึกทักษะร่วมกับเกม พบว่า หลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะร่วมกับเกม ชั้นประถมศึกษา 3 โรงเรียนห้วยตุมวิทยา อำเภอเมืองกาฬสินธุ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ มีคะแนนเฉลี่ยทักษะการเขียนสะกดคำที่ตรงตามมาตราตัวสะกด เท่ากับ 12.72 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 1.49 และค่าร้อยละ เท่ากับ 63.61 ค่าร้อยละหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะร่วมกับเกมสูงขึ้นร้อยละ 12.27

2) ผลการเปรียบเทียบคะแนนทักษะการเขียนสะกดคำที่ตรงตามมาตราตัวสะกด ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะร่วมกับเกม พบว่า หลังการใช้แบบฝึกทักษะร่วมกับเกม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ทักษะการเขียนสะกดคำ สูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรมแบบฝึกทักษะร่วมกับเกม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 ครูผู้สอนควรเตรียมสื่อการสอนที่จำเป็นให้แก่ นักเรียน และใช้วัสดุอุปกรณ์ ใบงาน ใบความรู้ ให้มีจำนวนเหมาะสมกับจำนวนนักเรียน สื่อที่ใช้เป็นประเภทรูปภาพต้องชัดเจน สามารถใช้สื่อความหมายให้นักเรียนเข้าใจได้

1.2 การฝึกทักษะการเขียนสะกดคำเป็นสิ่งจำเป็นที่จะต้องได้รับการฝึกฝนอย่างสม่ำเสมอ โดยการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนได้ใช้ทักษะการเขียนสะกดคำอย่างกว้างขวาง

1.3 ครูควรแนะนำวิธีทำแบบฝึกทักษะและเฉลยให้หลังจากที่นักเรียนทำแบบฝึกทักษะเรียบร้อยแล้ว เพราะนักเรียนจะได้ทราบความก้าวหน้าของตนเองอยู่เสมอต่อจากนั้นครูตรวจ อีกครั้งหนึ่ง

2. ข้อเสนอแนะด้านการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการสร้างแบบฝึกทักษะในระดับชั้นต่างๆ และเนื้อหาสาระกลุ่มอื่นๆ เช่น คณิตศาสตร์ ภาษาอังกฤษ ศิลปะ วิทยาศาสตร์ และการงานอาชีพ และเทคโนโลยี เป็นต้น

2.2 ควรมีการบูรณาการการใช้แบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำกับการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนอื่น เพื่อจะได้ปรับปรุงวิธีสอนให้เหมาะสมกับลักษณะตามความสามารถและความสนใจของนักเรียน

เอกสารอ้างอิง

กาญจนา นาคสกุล และคณะ. (2545). *บรรทัดฐานภาษาไทย เล่ม 1 : ระบบเสียง อักษรไทย การอ่านคำและการเขียนสะกดคำ*. กรุงเทพฯ: สถาบันภาษาไทย กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ.(2546). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542*. กรุงเทพฯ : องค์การรับส่งสินค้า. และพัสดุภัณฑ์. ขนิษฐา แสงภักดี. (2540). *การใช้แบบฝึกพัฒนาทักษะการเขียนสรุปความจากบทร้อยแก้วพัฒนากุล จังหวัดสระบุรี*. (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. กรุงเทพฯ.
- คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2536). *คู่มือคณะกรรมการการประถมศึกษา*. จังหวัดและอำเภอ.กรุงเทพฯ : คุรุสภา.
- ฐะปะนีย์ นาครทรรพ. (2545). *การสอนภาษาไทย ระดับประถมศึกษา*. กรุงเทพฯ: ศูนย์. ส่งเสริมวิชาการ.
- ทิตินา แชมมณี. (2550). *รูปแบบการเรียนการสอน: ทางเลือกที่หลากหลาย*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). *การวิจัยเบื้องต้น*. พิมพ์ครั้งที่ 9.กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- วัฒนา เสนนอก. (2550). *การใช้แบบฝึกหัดเสริมทักษะทางภาษาเรื่อง การเขียนสะกดคำตามมาตรา. ตัวสะกด. ปริญญาศึกษา* ศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ศศิธร สุทธิแพทย์. (2518). *แบบฝึกหัดสำหรับสอนเรื่องวลีในภาษาไทยระดับประกาศนียบัตร*. วิชาการศึกษา. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์.
- ศรีจันทร์ วิชาติตรง.(2543). *การวิเคราะห์ข้อผิดพลาดในการเขียนภาษาไทย ของนักศึกษาลำปาง ราชภัฏพระนคร ปีการศึกษา 2540*. รายงานการวิจัย. สถาบันราชภัฏพระนคร.
- สุนันทา สุนทรประเสริฐ (2534). *ปฏิรูปการเรียนรู้สู่การพัฒนาวิชาชีพครู*. นครสวรรค์: ริมปิงการพิมพ์.
- Fuszard Barbara, Lowenstein Arlene J., & Bradshaw Martha J. (2001). *Fuszard's innovative teaching strategies in nursing (3 ed.)*. Gaithersburg, MD: Aspen Publishers.

Effectiveness on academic administration for school administrators under the Office Udonthani Primary Educational Service Area office 1

Wiyada Wannakhan

Faculty of Education, National Sports University, Udon Thani Campus

Corresponding author. E-mail: Wiyadawannakhan@gmail.com

ABSTRACT

The objectives of this research were: 1) to study the effectiveness of academic administration by school administrators, and 2) to compare the effectiveness of academic administration by school administrators under the Udon Thani Primary Educational Service Area Office 1, classified by position, work experience, and educational level. The research sample consisted of 175 school a 42 school administrators and 133 teachers under the Udon Thani Primary Educational Service Area Office 1 in the academic year 2022. The sample size was determined using Krejcie and Morgan's table, and simple random sampling was employed. The research instrument was a 5-level rating scale questionnaire with content validity ranging from 0.67-1.00 and a reliability coefficient of 0.989. The statistics used for data analysis included percentage, mean, standard deviation, t-test, one-way analysis of variance (One-way ANOVA), and Scheffe's post hoc test for multiple comparisons.

The research findings revealed that:

1) The effectiveness of academic administration by school administrators under the Udon Thani Primary Educational Service Area Office 1 was overall at a high level. When considered by aspect, the aspect with the highest mean was the development of learning processes.

2) School administrators and teachers under the Udon Thani Primary Educational Service Area Office 1 with different work experience and educational levels had statistically significant different opinions on the effectiveness of academic administration by school administrators at the .01 level overall. However, when classified by position, there was no overall difference.

Keywords: Administrative effectiveness, Academic administration, Educational school administrators

ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1

วิยะดา วรรณพันธ์

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตอุดรธานี
Corresponding author. E-mail: Wiyadawannakhan@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา และ 2) เพื่อเปรียบเทียบประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 จำแนกตามตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงาน และระดับการศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 42 และครูผู้สอน จำนวน 133 คน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 175 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครจซ์และมอร์แกน และการสุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความตรงเชิงเนื้อหาตั้งแต่ 0.67-1.00 และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม เท่ากับ 0.989 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) และการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ของเชฟเฟ (Scheffe)

ผลการวิจัยพบว่า

- 1) ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาทางด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้
- 2) ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 ที่มีประสบการณ์ในการทำงานและระดับการศึกษาที่ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนการจำแนกตามตำแหน่ง โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: ประสิทธิผลการบริหาร, การบริหารงานวิชาการ, ผู้บริหารสถานศึกษา

© 2025 JCERD: Journal of Creative Education Research and Development

บทนำ

ในท่ามกลางกระแสโลกาภิวัตน์ที่รุนแรงและการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนนี้ดูเหมือนว่าการศึกษาของประเทศไทยยังคงมีปัญหาที่แทบจะหมดทางแก้อยู่มาก และยิ่งทวีความรุนแรงยิ่งขึ้น ไม่ว่าจะเป็นปัญหาด้านคุณภาพการศึกษา ซึ่งจะตกต่ำอยู่เรื่อย ๆ เห็นได้จากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ที่วัดจากการสอบ O-Net มีตัวเลขผลการสอบในเกือบทุกกลุ่มวิชาและทุกกลุ่มระดับชั้นมีคะแนนไม่ถึงครึ่งของคะแนนเต็ม ในด้านการพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียน ก็เห็นได้จากพฤติกรรมของผู้เรียนที่แสดงออกไม่ว่าจะเป็นความไร้ระเบียบวินัย ความรับผิดชอบ และทักษะอื่น ๆ ในการดำรงชีวิตที่สะท้อนให้เห็นทางสื่อมวลชน แม้จะเป็นเพียงส่วนน้อยแต่ก็พอให้มองเห็นคุณภาพการศึกษาได้เป็นอย่างดี สำหรับปัญหาด้านโครงสร้างบริหารก็ยิ่งจะเห็นว่าเป็นปัญหาแทบจะไม่มีทางแก้เลยทีเดียว ไม่ว่าจะเป็น ความไม่สมดุลและสอดคล้องเชื่อมโยงกันของโครงสร้างองค์กรหลักในส่วนกลาง ความไม่สอดคล้อง กับระบบบริหารของประเทศของระบบบริหารของเขตพื้นที่การศึกษา สภาพเหล่านี้ทำให้การบริหาร การศึกษาไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควรและนำไปสู่ปัญหาการขาดคุณภาพของการศึกษา (จักรพรรดิ วัฒนา, 2556) ซึ่งปัญหาคุณภาพของการศึกษาดังกล่าว เกิดจากองค์ประกอบหลายอย่าง รวมถึงผลอันเนื่องจากการบริหารจัดการของสถานศึกษาด้วย จึงได้มีการปฏิรูปการศึกษาอย่างต่อเนื่อง และในปัจจุบันก็อยู่ในช่วงแห่งการปฏิรูปการศึกษาทศวรรษที่ 2 ที่มุ่งขยายโอกาสทางการศึกษา

ของประชาชน ให้กว้างขวางและทั่วถึงโดยคำนึงถึงการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ มุ่งกระจายอำนาจทางการศึกษาสู่เขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษาและท้องถิ่น ประชาชนและท้องถิ่นได้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ซึ่งถือว่าเป็นนโยบายที่มีความสำคัญที่จะขับเคลื่อนไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม สถานศึกษาทุกแห่งจึงจำเป็นต้องปฏิรูปการบริหารจัดการศึกษาอย่างจริงจัง (ปฎิภา เทียนใส, 2557)

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560 – 2564 ได้กำหนดยุทธศาสตร์ด้านการเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์ โดยการพัฒนาเด็กวัยเรียนและวัยรุ่นให้มีทักษะการคิดวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ มีความคิดสร้างสรรค์ มีทักษะการทำงานและการใช้ชีวิตที่พร้อมเข้าสู่ตลาดงาน โดยปรับกระบวนการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้เด็กมีการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง และสอดคล้องกับพัฒนาการของสมองแต่ละช่วงวัย เน้นพัฒนาทักษะพื้นฐานด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีด้านวิศวกรรมศาสตร์ ด้านคณิตศาสตร์ ด้านศิลปะ และด้านภาษาต่างประเทศ การสนับสนุนให้เด็กเข้าร่วมกิจกรรมทั้งในและนอกห้องเรียนที่เอื้อต่อการพัฒนาทักษะชีวิตและทักษะการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง อาทิ การอ่าน การบำเพ็ญประโยชน์ทางสังคม การดูแลสุขภาพ การทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม การวางแผนชีวิต สร้างแรงจูงใจให้เด็กเข้าสู่การศึกษาในระบบทวิภาคีและสหกิจศึกษาที่มุ่งการฝึกทักษะอาชีพให้พร้อมเข้าสู่ตลาดงาน และส่งเสริมแรงงานให้มีความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพที่เป็นไปตามความ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ, 2559) สถานศึกษาแต่ละแห่งจึงมุ่งแก้ไขปัญหาคณาจารย์ การศึกษาตามแนวทาง การปฏิรูปการศึกษา สถานศึกษาและท้องถิ่น ประชาชนและท้องถิ่นได้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ซึ่งถือว่าเป็นนโยบายที่มีความสำคัญที่จะขับเคลื่อนไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม สถานศึกษาทุกแห่งจึงจำเป็นต้องปฏิรูปการบริหารจัดการศึกษาอย่างจริงจัง (ปฎิภา เทียนใส, 2557) การบริหาร สถานศึกษาของสถานศึกษาแต่ละแห่งจะมีการแบ่งงานในการบริหารออกเป็นด้าน ๆ และมีรายละเอียด มากน้อยขึ้นกับขนาดขององค์การ และความคล่องตัวในการบริหาร แต่ทั้งนี้มีความมุ่งหมายเดียวกัน คือ ต้องมีประสิทธิภาพสูงสุด แต่ถึงอย่างไรการบริหารสถานศึกษาต้องมียางหลัก ๆ 4 ด้าน ประกอบด้วย การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานบุคลากร การบริหารงบประมาณ และการบริหารงานทั่วไป (สัมมา ธนธัญย์, 2556) การบริหารงานวิชาการ เป็นงานที่สำคัญสำหรับสถานศึกษา เนื่องจากการบริหารงานวิชาการ เกี่ยวข้องกับกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษา โดยเฉพาะเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน ซึ่งมีจุดมุ่งหมายหลักของสถานศึกษาและเป็นเครื่องชี้ความสำเร็จ และความสามารถของสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องมีความรู้ความสามารถในด้านการบริหาร เพราะการบริหารเป็นภารกิจหลักที่ผู้บริหารสถานศึกษาต้องดำเนินการโดยเฉพาะการบริหารงานวิชาการ เพราะการบริหารงานวิชาการ เป็นกระบวนการทำกิจกรรมทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการเรียนการสอนให้ดีขึ้น เริ่มตั้งแต่การกำหนดนโยบาย การวางแผน การพัฒนาการเรียนการสอน การปรับปรุงการเรียนการสอน ตลอดจนประเมินผลการสอนเพื่อให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร และจุดมุ่งหมายของสถานศึกษา เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน หากมองการบริหารงานวิชาการ ในด้านงานของสถานศึกษางานบริหารวิชาการ ได้แก่ งานควบคุมดูแลหลักสูตรการสอน อุปกรณ์การสอน การจัดแบบเรียน คู่มือการจัดชั้นเรียน การจัดครูเข้าสอนการปรับปรุงการเรียนการสอน การฝึกอบรมครู การนิเทศการศึกษาการเผยแพร่งานวิชาการ การวัดผล ประเมินผล ประเมินมาตรฐานสถานศึกษา เพื่อปรับปรุงคุณภาพและประสิทธิภาพของสถานศึกษาเป็นต้น และขอบข่ายของงานวิชาการ เป็นขอบข่ายที่กว้างและเป็นบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารจัดการ (จรูณี เก้าเอี้ยน, 2557) ผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องเป็นทั้งนักบริหารและนักวิชาการ เพราะจุดมุ่งหมายของการบริหารการศึกษาก็คือ การจัดการศึกษาให้มีคุณภาพเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนบรรลุจุดมุ่งหมายของการศึกษาที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ (ปฎิภา เทียนใส, 2557) จากขอบข่ายงานที่กว้างจึงได้สังเคราะห์ การบริหารงานวิชาการมา 5 ด้าน คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ด้านการพัฒนา กระบวนการเรียนรู้ ด้านการวัดผลประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน ด้านการนิเทศ การศึกษา และด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา

งานวิชาการเป็นงานที่จะต้องทำตั้งแต่ต้นจนจบในปีการศึกษา เป็นงานที่ยุ่ยากซับซ้อนต้องอาศัยความร่วมมือและความสัมพันธ์อันดีจากหลายฝ่าย ทั้งจากทางบ้านและโรงเรียน เช่น ผู้ปกครองนักเรียน และครู ซึ่งทำหน้าที่ในการอบรมสั่งสอน และให้ความรู้โดยผู้บริหารสถานศึกษา ทำหน้าที่ให้ความช่วยเหลือ แนะนำแก้ไขปรับปรุง ส่งเสริม อบรมและให้การบริการทางวิชาการโรงเรียนต่าง ๆ มีขนาดต่างกัน คือ มีทั้งขนาดใหญ่ ขนาดกลาง ขนาดเล็ก ซึ่งขนาดของโรงเรียนก็จัดเป็นหนึ่งในหลายปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม เป็นปัจจัยภายนอกองค์การ (วิรัช ต้นตระกูล, 2544) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 เป็นหน่วยงานที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีภารกิจในการจัด

การศึกษาขั้นพื้นฐานภายใต้บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 สภาพการบริหารการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 ปีการศึกษา 2565 โดยทั่วไปมีโรงเรียนในสังกัดทั้งหมด 203 โรงเรียน มีครูและบุคลากรทางการศึกษา 4,668 คน มีนักเรียน 30,693 คน มีครูและบุคลากรทางการศึกษา 321 คน มีนักเรียน 2,537 คน มีผลการสอบ O-net อยู่ในระดับต่ำกว่าของค่าเฉลี่ยระดับประเทศ ในหลายกลุ่มสาระการเรียนรู้ และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับต่ำ ซึ่งเป็นผลมาจากการขาดประสิทธิภาพจัดการศึกษาสถานศึกษายังไม่ได้ดำเนินการพัฒนางานด้านวิชาการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง และโรงเรียนยังขาดความพร้อมทั้งทางด้านงบประมาณและบุคลากรที่จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ตรงกับสาขาวิชาเอก เพื่อให้สถานศึกษาดำเนินการจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพผลการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 จะนำข้อมูลในการกำหนดนโยบาย แนวทางแผนงานกำกับติดตาม แผนปฏิบัติการของโรงเรียนรวมถึงแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1, 2565)

จากข้อมูลความสำคัญดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยในบทบาทที่กำลังศึกษาสาขาวิชาการบริหารการศึกษาจึงมีความสนใจที่จะศึกษาประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 เพื่อศึกษาประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 และเพื่อเปรียบเทียบประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 จำแนกตามตำแหน่ง ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน เพื่อนำผลที่ได้มาเป็นแนวทางในการส่งเสริมและสนับสนุน พัฒนาประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของไทยต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1
2. เพื่อเปรียบเทียบประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 จำแนกตามตำแหน่ง ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 ผู้วิจัยนำเสนอวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากร กลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 321 คน จาก 22 โรงเรียน ประกอบด้วยผู้บริหารโรงเรียน 27 คน ครูผู้สอน 294 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 175 คน เป็น ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 42 และครูผู้สอนจำนวน 133 คน จาก 22 โรงเรียน โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970) ผู้บริหารเลือกแบบเจาะจง (purposive Sampling) ครูผู้สอนใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามมีจำนวน 1 ฉบับ แบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check - List) ได้แก่ ตำแหน่ง ระดับการศึกษาและประสบการณ์ในการทำงาน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย 6 ด้าน ได้แก่ 1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา 2. ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 3. ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน 4. ด้านการนิเทศการศึกษา 5. ด้านการพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา และ 6. ด้านการพัฒนาและ การใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา นำมาสร้างเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert's five rating scale)

3. สมมติฐานการวิจัย

3.1 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีตำแหน่งต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 แตกต่างกัน

3.2 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 แตกต่างกัน

3.3 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 แตกต่างกัน

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการโดยนำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

5.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ตำแหน่ง ระดับการศึกษาและประสบการณ์ในการทำงาน วิเคราะห์โดยหาความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

5.2 ข้อมูลประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วแปลความหมายโดยเทียบกับเกณฑ์ (Criteria) (อ้างอิงจาก บุญชม ศรีสะอาด, 2560) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง มีประสิทธิผลอยู่ในระดับ มากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง มีประสิทธิผลอยู่ในระดับ มาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง มีประสิทธิผลอยู่ในระดับ ปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง มีประสิทธิผลอยู่ในระดับ น้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง มีประสิทธิผลอยู่ในระดับ น้อยที่สุด

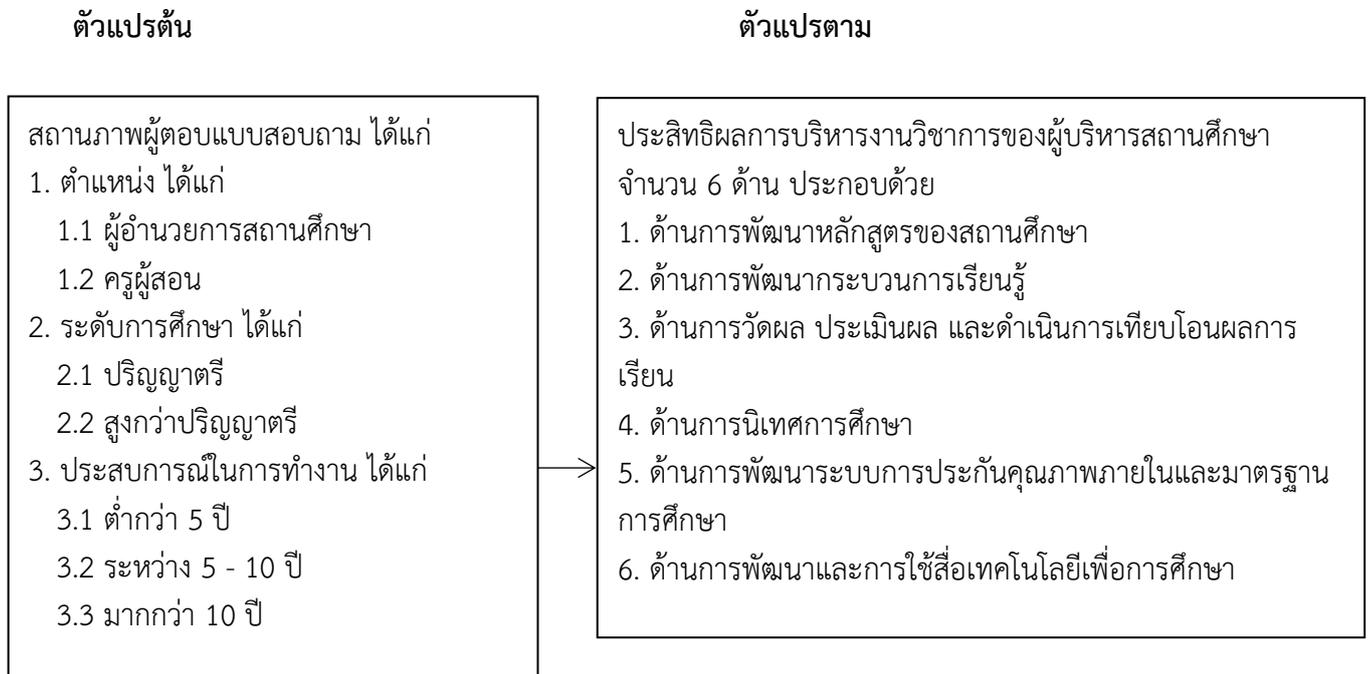
5.3 การเปรียบเทียบประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 จำแนกตามตำแหน่ง และระดับการศึกษา โดยใช้การทดสอบค่าที (t-test) แบบกลุ่มตัวอย่างที่เป็นอิสระจากกัน (Independent Samples)

5.4 การเปรียบเทียบประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) กรณีพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทดสอบรายคู่โดยใช้วิธีการทดสอบตามวิธีของเชฟเฟ (Scheffe')

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สังเคราะห์องค์ประกอบของประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาจาก กระทรวงศึกษาธิการ (2550), กิตติยา กาเร็ว (2556), จอมพงศ์ มงคลวนิช (2555), จรุงณี เก้าเอี้ยน (2557), รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2552), วิเชียร ยอดจักร์ (2555), สงวนพงศ์ ขวนชม (2557) และ Kimbrough and Nunnery (1998) และนำมาสรุปองค์ประกอบของประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ ประกอบด้วย 6 ด้าน ได้แก่ 1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรของ

สถานศึกษา 2. ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 3. ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน 4. ด้านการนิเทศการศึกษา 5. ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา และ 6. ด้านการพัฒนาและการใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา นำมาสร้างเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัย พบว่า

จากการวิจัย เรื่อง ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 สรุปผลการวิจัย ได้ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 แสดงดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1

ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา	ผลการวิเคราะห์		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา	4.44	0.51	มาก
2. ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้	4.28	0.47	มาก
3. ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน	4.36	0.52	มาก
4. ด้านการนิเทศการศึกษา	4.43	0.52	มาก
5. ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา	4.25	0.46	มาก
6. ด้านการพัฒนาและการใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	4.36	0.54	มาก
รวม	4.35	0.48	มาก

จากตารางที่ 1 ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.35$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ย สูงสุดได้แก่ ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.44$) รองลงมาคือ ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบ โอนผลการเรียน และด้านการพัฒนาและการใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ($\bar{X} = 4.36$) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ด้าน การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา ($\bar{X} = 4.25$)

2. ผลการเปรียบเทียบประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 จำแนกตามตำแหน่ง ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน ดังนี้

2.1 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร สถานศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 โดยรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตาม สมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษามีความ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

2.2 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพ การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 โดยรวม จำแนกตามระดับการศึกษาโดยภาพรวมและรายด้าน พบว่า ไม่แตกต่างกัน

2.3 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพ การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการพัฒนา กระบวนการเรียนรู้ ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน ด้านการพัฒนาและการใช้สื่อเทคโนโลยี เพื่อการศึกษา และด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา และด้านการนิเทศการศึกษา มีความคิดเห็นไม่ แตกต่างกัน

อภิปรายผล

จากผลการวิจัย สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ทั้งนี้อาจเนื่องจาก ผลสำเร็จที่ได้จากการ ดำเนินงานที่เกี่ยวกับการปรับปรุงและ เปลี่ยนแปลงหลักสูตร การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม การประเมิน สถานภาพสถานศึกษา การพัฒนาหลักสูตรเพื่อให้สอดคล้อง เหมาะสมกับสถานศึกษา ชุมชน และ หลักสูตรแกนกลาง เพื่อกำหนดวัตถุประสงค์ พันธกิจ วิสัยทัศน์ เป้าหมายและคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ ของสถานศึกษาโดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย มีการตรวจสอบว่าหลักสูตรสถานศึกษามีความสมบูรณ์ มากน้อย เพียงใด มีการจัดทำเป็นแผนการจัดสภาพการเรียนรู้หรือโครงการจัดการศึกษา โดยมีการกำหนดวิธีการจัดการเรียนรู้ โดย พยายามบูรณาการเนื้อหาสาระทั้งในกลุ่มสาระการเรียนรู้เดียวกัน และระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้ตามความเหมาะสม เพื่อให้ ผู้เรียนเกิดผลการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์หรือจุดมุ่งหมายตามที่หลักสูตรกำหนด มีการนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการ สอน มีผลการนิเทศการใช้ หลักสูตรสถานศึกษาที่มีผลการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาอย่างเหมาะสม ซึ่งสอดคล้อง กับ นพรัตน์ แยมโกสม (2565) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการกับประสิทธิผลในการบริหารงาน วิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 356 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบ ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพในการ บริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อ พิจารณารายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษาสอดคล้องกับ อัญสิลา แสนภูมิ (2565) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารในยุค 4.0 ที่ส่งผลต่อ

ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 329 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบ ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรและส่งเสริมทางด้านวิชาการ และสอดคล้องกับ สมพงษ์ วิเศษจันทร์ (2566) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 329 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายชั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบ ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาและสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น

2. ผลการเปรียบเทียบประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 จำแนกตามตำแหน่ง พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารและครูผู้สอนจะดำรงตำแหน่งใดล้วนต้องตระหนักและให้ความสำคัญกับงานวิชาการเนื่องจากงานวิชาการเป็นงานหลักของสถานศึกษา อีกทั้งผลสำเร็จที่ได้จากการดำเนินงานด้านวิชาการ ได้บรรลุวัตถุประสงค์เกี่ยวกับการบริหารหลักสูตรของสถานศึกษา ด้านกระบวนการเรียนรู้ด้านการ วัดผลประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน ด้านการนิเทศ ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา และด้านการพัฒนาและการใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาจึงมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับ ศิวพร ละหารเพชร (2562) ได้ทำการศึกษา เรื่อง ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขนาดเล็กตามความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ผลการเปรียบเทียบประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขนาดเล็กตามความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 จำแนกตามตำแหน่ง โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับ เนติ มโนปัญญา (2565) ได้ทำการศึกษา เรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ผลการเปรียบเทียบประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่งโดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับ กิตติชัย อัจหาญ เพลินพิศ ธรรมรัตน์

3. ผลการเปรียบเทียบประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 จำแนกตาม ระดับการศึกษา พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 ทั้งโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาเห็นความสำคัญ พร้อมทั้งตระหนักถึงการบริหารงานวิชาการเป็นอันดับแรก และผู้บริหารสถานศึกษา ยังได้ส่งเสริม สนับสนุนกำกับติดตามการทำงานของครู เพื่อส่งผลให้การเรียนการสอนบรรลุตามจุดประสงค์ของการบริหารงานวิชาการให้มีประสิทธิภาพสูงสุด จึงทำให้ครูที่มีวุฒิปริญญาตรีและครูที่มีวุฒิสองปริญญาตรี มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับ พิพัฒน์ วิเศษ (2560) ได้ทำการศึกษา เรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า ผลการเปรียบเทียบประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับ ศิวพร ละหารเพชร (2562) ได้ทำการศึกษา เรื่อง ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขนาดเล็กตามความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ผลการเปรียบเทียบประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขนาดเล็กตามความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

4. ผลการเปรียบเทียบประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากประสบการณ์การทำงานของครูที่มีประสบการณ์ทำงานที่ห่างกันมาก หากครูมีประสบการณ์การสอนมาก ทำให้มีการเปลี่ยนแปลงในการพัฒนาหลักสูตรและพัฒนากระบวนการเรียนรู้บ่อยกว่าครูที่มีประสบการณ์การสอนน้อยซึ่งการพัฒนาหลักสูตรและพัฒนากระบวนการเรียนรู้ มีการเปลี่ยนแปลงอยู่บ่อยครั้ง ทำให้กระบวนการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดนโยบาย วัตถุประสงค์ ทิศทาง แนวปฏิบัติงานและการบริหารงานวิชาการไม่เป็นไปตามเป้าหมายทางวิชาการของสถานศึกษาจึงส่งผลให้ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 โดยรวมแตกต่างกัน สอดคล้องกับ พิมพิลาลัย รัชชโคตร (2566) ได้ทำการศึกษา เรื่อง ภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ ผลการวิจัยพบว่า ผลการเปรียบเทียบประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และสอดคล้องกับ เนติ มโนปัญญา (2565) ได้ทำการศึกษา เรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ผลการเปรียบเทียบประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกันมีภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

สรุปผลการวิจัย

1) ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาารายด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้

2) ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 ที่มีประสบการณ์ในการทำงานและระดับการศึกษาที่ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนการจำแนกตามตำแหน่ง โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะ

1.1 จากการวิจัย พบว่า ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ภาพรวมระดับมาก สำหรับด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การนิเทศ ติดตาม ประเมินผล การใช้หลักสูตรสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดให้มีการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษาให้กับครูผู้สอน จัดแหล่งเรียนรู้ให้มีความสมบูรณ์และมีการดำเนินการอย่างเป็นระบบ ให้เกิดประโยชน์กับนักเรียนมากที่สุด มีการส่งเสริมการสร้างประสบการณ์ความรู้ที่สามารถเปิดโลกทัศน์ให้กับนักเรียนเพิ่มมากขึ้น เพื่อพัฒนาการคิดอย่างเป็นระบบ อีกทั้งจัดให้มีเครื่องมือแผนการนิเทศติดตามผลการใช้เครื่องมืออย่างเป็นระบบ

1.2 จากการวิจัย พบว่า ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ภาพรวมระดับมาก สำหรับด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการส่งเสริมให้ครูจัดกระบวนการวิจัยให้เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมครูผู้สอนให้จัดกระบวนการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐานโดยประเมินผู้เรียน

ด้านทักษะการวิจัย เช่น ทักษะการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสังเกตและการตั้งคำถามทักษะการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยหลักการทางสถิติและการวิเคราะห์เนื้อหาเพื่อฝึกฝนผู้เรียนพร้อมกับการดำเนินการวิจัยในชั้นเรียน

1.3 จากการวิจัย พบว่า ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน ภาพรวมระดับมาก สำหรับด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการสร้างเครื่องมือการวัดผล และการประเมินผลที่สอดคล้องกับแผนการจัดการเรียนรู้และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูผู้สอนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการออกแบบและสร้างเครื่องมือในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่เกิดจากการบูรณาการความรู้จากวิชาต่าง ๆ โดยเครื่องมือการวัดผลและการประเมินผลการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นนั้นต้องมีความสอดคล้องกับแผนการจัดการเรียนรู้และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

1.4 จากการวิจัย พบว่า ด้านการนิเทศการศึกษา ภาพรวมระดับมาก สำหรับด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการสร้างเครื่องมือสำหรับการนิเทศ ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้สำหรับการนิเทศ ควรมีการนำมாதลองใช้ และมีเกณฑ์การวัดที่แน่นอน สามารถสะท้อนการดำเนินงานได้จริง

1.5 จากการวิจัย พบว่า ด้านการพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา ภาพรวมระดับมาก สำหรับด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการดำเนินงานตามแผนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามระบบการประกันคุณภาพ และติดตามตรวจสอบ ผู้บริหารสถานศึกษาควรสร้างความตระหนัก กระตุ้นเตือน รวมทั้งส่งเสริม สนับสนุน ให้ครูผู้สอนที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายพยายามดำเนินงานให้เต็มความสามารถและเต็มศักยภาพตามแผนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามระบบการประกันคุณภาพของสถานศึกษาและติดตามตรวจสอบการดำเนินงานให้เพื่อให้ผลการดำเนินงานบรรลุตามแผนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามระบบการประกันคุณภาพของสถานศึกษา

1.6 จากการวิจัย พบว่า ด้านการพัฒนาและการใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ภาพรวมระดับมาก สำหรับด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านสรุปผลและรายงานผลการประเมินผลการใช้สื่อและนวัตกรรมต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมและพัฒนาการสรุปผลและรายงานผลการประเมินผลการใช้สื่อและนวัตกรรมต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อนำมาวางแผนการจัดหาและปรับปรุงพัฒนาสื่อและนวัตกรรม

2. ข้อเสนอแนะด้านการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 เพื่อค้นหาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา จากนั้้นนำไปปัจจัยที่ได้ไปพัฒนาต่อไป

2.2 ควรมีการศึกษาประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 เชิงคุณภาพ เพื่อนำผลการศึกษาที่ได้มาใช้ในการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2550). *แนวทางการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาให้คณะกรรมการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาตามกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด.

กิตติยา กาเร็ว. (2556). *การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 3*. การค้นคว้าด้วยตนเองการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา.

จอมพงศ์ มงคลวนิช. (2555). *การบริหารองค์การและบุคลากรทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ : ทวีพริ้นท์ (1991) จำกัด.

จักรพรรดิ วัฒนา. (2556). *หลักวิชาชีพทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ : พี.เอ.ลีฟวิ่ง.

จรรณี แก้วเอี่ยม. (2557). *เทคนิคการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา กลยุทธ์และแนวทางการปฏิบัติสำหรับผู้บริหารมืออาชีพ*. สงขลา : ขานเมืองการพิมพ์.

- นพรัตน์ แยมโกสุ่ม. (2565). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการกับประสิทธิผลในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง. (การค้นคว้าอิสระการศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา).
- เนติ มโนปัญญา. (2565). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร).
- ปุกนิภา เทียนใส. (2557). สภาพการบริหารงานวิชาการโรงเรียนวัดเศวตฉัตร สำนักงานเขตคลองสาน กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัย ราชภัฏพระนคร.
- รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ. (2552). การบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (พิมพ์ครั้งที่ 3). สงขลา : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- พิพัฒน์ วิเศษ. (2560). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร).
- พิมพ์ลลิต รักษ์โคตร. (2566). ภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร).
- วิเชียร ยอดจักร์. (2555). การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1. สารนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วิรัช ตันตระกูล. (2544). ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการบริหารงานวิชาการตามเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษาของผู้บริหารโรงเรียน สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดราชบุรี. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ศิวพร ละหารเพชร. (2562). ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขนาดเล็กตามความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2. วิทยานิพนธ์หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2559). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 – 2564). กรุงเทพฯ : สำนักนายกรัฐมนตรี.
- สัมมา รณิธย์. (2560). หลักทฤษฎีและปฏิบัติการบริหารการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : ชาวฟ้า.กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สงวนพงศ์ ชวนชม. (2557). ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา. วารสารวิชาการสมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย, 20 (2) : 59 - 68.
- สมพงษ์ วิเศษจันทร์. (2566). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนครเขต 2. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร).
- อัญสิลา แสนภูมิ. (2565). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารในยุค 4.0 ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครพนม. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร)
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.
- Kimbrough, R.B. & Nunery, M. (1998). *Education Administration (3rd ed)*. New York : Macmillan Publishing Company.

Superleadership of school administrator that affects to the competency of thai teachers in the 21st century under naklang 3 school network, nongbualumphu primary educational service area office 2

Niramai pholsanong

Sribunruangwittayakarn School, Secondary Educational Service Area Office, Loei-Nong Bua Lamphu

Corresponding author. E-mail: niramai@gmail.com

ABSTRACT

This research aimed to: 1) study the level of super leadership of school administrators, 2) study the level of 21st century Thai teacher competencies, 3) study the relationship between super leadership of school administrators and 21st century Thai teacher competencies, 4) study the super leadership of school administrators that affects 21st century Thai teacher competencies in schools of the Na Klang 3 Educational Quality Development Network under the Nong Bua Lamphu Primary Educational Service Area Office 2. The population consisted of administrators and teachers in schools of the Na Klang 3 Educational Development Network. Using the Krejcie and Morgan table and stratified random sampling to determine proportions according to educational institutions, 112 people were selected. The research instrument was a questionnaire about super leadership of school administrators affecting 21st century Thai teacher competencies in teachers' work performance, using a rating scale with an Index of Item-Objective Congruence (IOC) between 0.67 and 1.00 and a total reliability coefficient of 0.93. Statistics used for data analysis included percentage, mean, standard deviation, Pearson's correlation coefficient, and multiple regression analysis.

Research findings revealed that:

1. Super leadership of school administrators, overall and by aspect, was at a high level.
2. 21st century Thai teacher competencies, overall and by aspect, were at a high level.
3. The study of the relationship between super leadership of school administrators and 21st century Thai teacher competencies found a positive correlation.
4. Analysis of super leadership of school administrators (X) affecting 21st century Thai teacher competencies using multiple regression analysis showed that the aspect of facilitating self-leadership culture had a positive effect on 21st century Thai teacher competencies (Y). The regression equation can be written as follows:

Raw score equation: $\hat{Y} = 2.983 + 0.92 X7$

Standardized score equation: $\hat{Z} = 0.457 X7$

Keywords: Leadership over leaders, Thai teacher competence, Thai teachers in the 21st century

ภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะครูไทยในศตวรรษที่ 21 ในโรงเรียนของกลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษาากลาง 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2

นiramัย พลสนอง

โรงเรียนศรีบุญเรืองวิทยาคาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย-หนองบัวลำภู
Corresponding author. E-mail: niramai@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา 2) ศึกษาระดับสมรรถนะครูไทยในศตวรรษที่ 21 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะครูไทยในศตวรรษที่ 21 4) ศึกษาภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะครูไทยในศตวรรษที่ 21 ในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษากลาง 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 กลุ่มประชากร ได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียนของกลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษาากลาง 3 โดยใช้ตารางเครซี่และมอร์แกน และสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นเพื่อกำหนดสัดส่วนตามของสถานศึกษา จำนวน 112 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะครูไทยในศตวรรษที่ 21 ในการปฏิบัติงานของครูผู้สอน เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า ที่มีค่ามีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.67 และ 1.00 และมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.93 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ

ผลการวิจัยพบว่า

1. ภาวะผู้นำเหนือผู้นำผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก
2. สมรรถนะครูไทยในศตวรรษที่ 21 โดยภาพรวมและรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก
3. ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะครูไทยในศตวรรษที่ 21 พบว่า มีความสัมพันธ์กันทางบวก
4. การวิเคราะห์ภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา (X) ที่ส่งผลต่อสมรรถนะครูไทยในศตวรรษที่ 21 ด้วยการวิเคราะห์ถดถอยแบบพหุคูณ ปรากฏว่าด้านการอำนวยความสะดวกให้เกิดวัฒนธรรมการนำตนเอง ส่งผลทางบวกต่อสมรรถนะครูไทยในศตวรรษที่ 21 (Y) โดยเขียนเป็นสมการถดถอยได้ดังนี้

$$\text{สมการคะแนนดิบ} \quad \hat{y} = 2.983 + 0.92 X_7$$

$$\text{สมการคะแนนมาตรฐาน} \quad \hat{z} = 0.457 X_7$$

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำเหนือผู้นำ, สมรรถนะครูไทย, ครูไทยในศตวรรษที่ 21

บทนำ

สังคมโลกปัจจุบันอยู่ในยุคศตวรรษที่ 21 ที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในหลายๆ ด้าน ส่งผลกระทบทำให้การศึกษาไทยได้รับผลที่เกิดขึ้นจากการขยายตัวของเทคโนโลยีอุตสาหกรรมและการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกที่ควบคู่กันไป ทำให้รูปแบบการจัดการเรียนการสอนต้องเปลี่ยนไปจากเดิมที่เน้นครูเป็นศูนย์กลางมาเป็นการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ครูผู้สอนจึงเป็นกุญแจสำคัญของกระบวนการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษา เพราะเป็นบุคคลสำคัญที่จะต้องพัฒนาผู้เรียนให้มีความพร้อมในการก้าวออกไปสู่สังคมของโลกแห่งศตวรรษที่ 21 ดังนั้น สถานศึกษาต้องจัดการศึกษาให้มีคุณภาพเพื่อให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาอย่างเต็มที่ ทำให้เป็นผู้เรียนรู้จักการคิดวิเคราะห์ในการแก้ปัญหา มีความคิดสร้างสรรค์ รู้จักเรียนรู้

ด้วยตนเอง สามารถปรับตัวให้ทันการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว มีคุณธรรมจริยธรรม รู้จักพึ่งตนเอง และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุข (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2554) ซึ่งการที่ครูผู้สอนจะมีสมรรถนะสูงได้จะต้องเข้ารับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง จนเกิดความรู้ ทักษะและเจตคติที่เกิดเป็นความสามารถในการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ได้ สอดคล้องกับจุดเน้นและประเด็นพัฒนาหลักในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ฉบับที่ 12 พ.ศ.2560-2564 (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานกฤษฎีกา, 2560) ที่ได้กล่าวถึงการพัฒนาทักษะความรู้ความสามารถของคน มุ่งเน้นการพัฒนาทักษะที่เหมาะสมในแต่ละช่วงวัยเพื่อวางรากฐานให้เป็นคนมีคุณภาพในอนาคต การพัฒนาทักษะสอดคล้องกับความต้องการในตลาดแรงงานและทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21

การจัดการศึกษาเพื่อให้ก้าวทันความเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 จะประสบความสำเร็จหรือไม่ตัวแปรที่สำคัญที่สุดก็คือผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งจะต้องเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลงและเป็นผู้บริหารการเปลี่ยนแปลงที่ดี มีทักษะความเป็นผู้บริหารการเปลี่ยนแปลงที่มีปัญญา มีความรู้ความสามารถ และใช้การวิจัยเพื่อการบริหารการเปลี่ยนแปลง และการจัดการเพื่อปรับปรุงคุณภาพผลการปฏิบัติงานของโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล การบรรลุเป้าหมายด้านคุณภาพของผู้เรียนจึงต้องอาศัยองค์ประกอบที่สำคัญที่สุดก็คือการบริหารการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีการบริหารการเปลี่ยนแปลงสูงคือกุญแจสำคัญของการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาการศึกษาที่ยั่งยืนซึ่งนักการศึกษาทั้งหลายต่างมีทัศนะว่าผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องเป็นผู้บริหารการเปลี่ยนแปลงยุคใหม่ที่มีทักษะการบริหารงานเป็นผู้บริหารการเปลี่ยนแปลงทีมแห่งการเรียนรู้ เป็นผู้นำทางวิชาการ มีความรู้ความสามารถและมีความเป็นมืออาชีพ สามารถบริหารงานให้เกิดประสิทธิผลทั่วทั้งองค์กร สร้างบรรยากาศที่ก่อให้เกิดการมีส่วนร่วม สามารถเชื่อมโยงสภาพปัจจุบันและภาพอนาคต มุ่งพัฒนาขีดความสามารถของบุคลากรให้สามารถปฏิบัติงาน

ให้บรรลุเป้าหมายร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ (ประสิทธิ์ สด้า อ่างถึง วรรณิการ์ เรตมอนต์, 2559) สามารถดำเนินการเปลี่ยนแปลงในองค์กรด้วยการนำเทคนิควิธีการพัฒนาองค์กรรูปแบบใหม่ ๆ มาปรับใช้ สร้างความต้องการหรือผลักดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลง จำเป็นต้องนำเทคโนโลยี การบริหารจัดการการพัฒนาทรัพยากรบุคคลให้พร้อมรับการเปลี่ยนแปลง ท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงผู้บริหารจะกลายเป็นสัญลักษณ์และสัญญาณของการเปลี่ยนแปลงที่กำลังจะเกิดขึ้นภายในองค์กรไม่ว่าด้วยเหตุผลใด ก็ตามจะส่งผลให้เกิดการกระตุ้นให้บุคลากรภายในองค์กรเกิดการตื่นตัว รับรู้และรอรับการเปลี่ยนแปลงที่กำลังจะเกิดขึ้นการเปลี่ยนแปลงเป็นสิ่งที่ไม่หลีกเลี่ยงไม่ได้ และจะต้องเกิดขึ้นอย่างแน่นอน จำเป็นและสำคัญอย่างยิ่งของผู้บริหารที่จะต้องพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงโดยมีการวางแผนเพื่อการควบคุมให้การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นบรรลุเป้าหมายและสอดคล้องกับบริบทที่เปลี่ยนแปลงต้องให้ความตระหนักทุกกระบวนการ ทุกกิจกรรมการเปลี่ยนแปลงซึ่งมุ่งเน้นให้เกิดคุณภาพเป็นที่พึงพอใจทั้งภายในและภายนอกองค์กรที่อยู่ภายใต้บริบทของการเปลี่ยนแปลงอันเป็นปัจจัยสำคัญสู่ความสำเร็จของการบริหารจัดการศึกษา (ศศิวิมล ทิมพิทักษ์, 2556) การบริหารการเปลี่ยนแปลงเป็นแนวคิดทฤษฎีหนึ่งที่ถูกหยิบยกนำมาใช้ในการบริหารสถานศึกษา ผู้บริหารที่ได้นำแนวคิดทฤษฎีดังกล่าวมาใช้บริหาร จะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในสถานศึกษา โดยเฉพาะ “ครู” ที่จะสามารถพัฒนาตนเองและพร้อมรับปรับเปลี่ยนกระบวนการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับทักษะของผู้เรียนในยุคศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย 1) ทักษะการคิดวิจารณ์ญาณ (Critical Thinking) 2) ทักษะการทำงานร่วมกัน (Collaboration Skill) 3) ทักษะการสื่อสาร (Communication Skill) 4) ทักษะความคิดสร้างสรรค์ (Creative Thinking) 5) ทักษะทางเทคโนโลยีสารสนเทศ (Digital Skill) และ 6) ทักษะทางอาชีพและการใช้ชีวิต (Career Skill and Life Skill) (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานกฤษฎีกา, 2560)

ภาวะผู้นำเป็นความสามารถและอิทธิพลของผู้นำที่สามารถสร้างความเป็นผู้นำให้แก่บุคคลอื่นได้ ที่ส่งอิทธิพลในการสร้างความเปลี่ยนแปลงสามารถชี้แนะ กระตุ้นโน้มน้าว สร้างแรงจูงใจให้บุคคลที่เป็นผู้ตามเกิดการยอมรับเชื่อถือให้บุคคลอื่นหรือกลุ่มปฏิบัติตามให้ความร่วมมือได้อย่างเต็มใจ และมีการใช้เทคนิคของศาสตร์และศิลป์มาหล่อหลอมเป็นวิสัยทัศน์ ค่านิยม วัฒนธรรม ฯลฯ อย่างสร้างสรรค์ เพื่อให้องค์กรสามารถพัฒนาได้ดีในทุก ๆ ด้าน อย่างมีประสิทธิภาพด้วยความมีภาวะผู้นำของบุคคลที่เป็นผู้นำ ผู้นำคนนั้นจะนับว่าเป็นผู้มี “ภาวะผู้นำเหนือผู้นำ” ในปัจจุบันถือว่าภาวะผู้นำชนิดนี้มีความสำคัญมากต่อการทำงานในองค์กรหรือสถานศึกษา เนื่องจากบริบทขององค์กรหรือสถานศึกษานั้นมีการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม ทั้งด้านความเจริญของเทคโนโลยีการสื่อสารด้านการศึกษา ด้านสังคมและวัฒนธรรม ส่งผลให้รูปแบบของการทำงานนั้นไม่ได้ยึดติดกับอำนาจ

หรือความสามารถของผู้นำเพียงคนเดียวเท่านั้นดังเช่นเคย แต่ได้มีการยึดถึงการพัฒนาผู้ตามให้มีทักษะความสามารถ มีความมั่นใจ รับผิดชอบต่อหน้าที่การงาน จนสามารถที่จะมีความเป็นผู้นำในตนเองเพื่อร่วมกันในการทำงานให้ประสบความสำเร็จตรงตามวัตถุประสงค์ขององค์การหรือสถานศึกษาซึ่งเป้าหมายหลักของภาวะผู้นำเหนือผู้นำประกอบด้วยการพัฒนาสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมทัศนคติที่ดีทำให้ผู้ใต้บังคับบัญชาสามารถกำหนดเป้าหมายส่วนบุคคลได้ กระตุ้นให้เกิดการสังเกตและข้อคิดเห็นระหว่างผู้ใต้บังคับบัญชาและสนับสนุนให้สมาชิกสามารถส่งเสริมและกระตุ้นบุคคลอื่นต่อไปได้ (พิชญานา ยืนยาว, 2561) สอดคล้องกับ ปิยวัฒน์ มีคุณ (2556) กล่าวไว้ว่า การใช้อิทธิพลของบุคคลหรือของตำแหน่งโดยการจูงใจให้บุคคลหรือกลุ่มปฏิบัติตามความคิดเห็นความต้องการของตนด้วยความเต็มใจยินดีที่จะให้ความร่วมมือ เพื่อนำไปสู่การบรรลุวัตถุประสงค์ของกลุ่มตามที่กำหนดไว้ ภาวะผู้นำเป็นความสามารถในการชักจูงผู้อื่นให้ค้นหาหนทางที่จะบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนด และเป็นการผูกมัดหรือหลอมรวมกลุ่มเข้าเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน แล้วกระตุ้นให้ไปสูเป้าหมาย หรืออาจจะสรุปได้ว่าภาวะผู้นำคือรูปแบบอิทธิพลระหว่างบุคคล (Interpersonal influence) เป็นความสามารถในการนำของผู้นำหรือกลุ่ม ในอันที่จะก่อให้เกิดการกระทำ กิจกรรม หรือการเปลี่ยนแปลงเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ ซึ่งจากความหมายที่จะกล่าวมาจะเห็นภาวะผู้นำมีองค์ประกอบดังนี้ 1) ตัวผู้นำ 2) ผู้ตาม 3) จุดหมายหลักการและวิธีการ 4) สิ่งที่จะทำ และ 5) สถานการณ์ มากกว่านั้น บดินทร์ วรรณเกตุ (2556) ยังกล่าวไว้ว่า ภาวะผู้นำเป็นพฤติกรรมที่แสดงออกเกี่ยวกับการใช้อิทธิพล ซึ่งเป็นอำนาจภายในตัวเองของผู้นำ โดยอาศัยศิลปะของการใช้อิทธิพล เพื่อบังคับจูงใจผู้ร่วมงาน ปฏิบัติตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด เช่น อาศัยความรู้ความสามารถ ประสบการณ์ บุคลิกภาพ คุณธรรม จริยธรรม ที่อยู่ในการของผู้นำ ต่อผู้ร่วมงานในสถานการณ์ต่างๆ ถือเป็นการณ์โน้มน้าวใจให้ผู้ร่วมงานให้เกิดแรงจูงใจภายใน เพื่อให้เกิดความพึงพอใจ เต็มใจ ร่วมมือกันที่จะใช้ความพยายามอย่างเต็มที่ในการปฏิบัติงานและทุ่มเทกำลังความคิดความรู้ความสามารถของตน ในการช่วยแก้ปัญหา ซึ่งในองค์การหรือหน่วยงานใดๆ ผู้นำหรือผู้บริหารอาจเป็นคนเดียวกันหรือเป็นคนละคนก็ได้ที่มีความสามารถในการดำเนินงานในทิศทางและวิธีการที่แน่นอน ที่มุ่งเข้าสู่เป้าหมายขององค์การที่กำหนดไว้

ผู้นำเหนือผู้นำ (Super leadership) คือการเปลี่ยนพฤติกรรมของตัวเองให้ผู้ตามสามารถเป็นผู้นำตนเองได้ โดยเปลี่ยนพฤติกรรมจาก ตั้งเป้าหมายด้วยบุคคลอื่นการใช้สิ่งจูงใจภายนอก การวิพากษ์วิจารณ์จากบุคคลภายนอกและ มอบหมายงานให้เป็นการตั้งเป้าหมายด้วยตนเอง เช่นเดียวกับกับ คลิฟและจอห์น (Cliff and John)กล่าวว่า ภาวะผู้นำเหนือผู้นำคือ สอดคล้องความเป็นผู้นำ หมายถึง การนำคนให้เป็นผู้นำตนเอง สมาชิกของกลุ่มหรือองค์กรได้รับการสนับสนุนให้ตัดสินใจด้วยตนเอง และยอมรับความรับผิดชอบต่อผลที่ตามมาของการตัดสินใจเหล่านั้นจนถึงจุดที่ไม่ต้องการผู้นำมากนัก ด้วยภาวะผู้นำเหนือผู้นำ "สมาชิกในทีมทุกคนตั้งเป้าหมาย สังเกตประเมิน วิจาร์ณ เสริมกำลังและให้รางวัลแก่กันและกันและตัวพวกเขาเอง สมาชิกในกลุ่มหรือองค์กรเองเป็นผู้ตัดสินใจว่าพวกเขาต้องการทำอะไรให้สำเร็จ สิ่งที่เขาต้องทำและทำอย่างไรจึงจะบรรลุเป้าหมาย ภาวะผู้นำเหนือผู้นำประกอบด้วยการพัฒนา รูปแบบการคิดเชิงบวกและสร้างแรงบันดาลใจ สมาชิกของกลุ่มหรือองค์กรแสวงหาและพัฒนาสภาพแวดล้อมเชิงบวกและสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนและสร้างแรงบันดาลใจ การกำหนดเป้าหมายส่วนบุคคล สมาชิกของกลุ่มหรือองค์กรกำหนดเป้าหมายการปฏิบัติงานและความคาดหวังของตนเอง การสังเกตและการประเมินตนเอง สมาชิกของกลุ่มหรือองค์กรสังเกตพฤติกรรมของตนเองและสมาชิกในทีมคนอื่นๆ เพื่อแสดงความคิดเห็น วิจาร์ณ และประเมินผลการปฏิบัติงานของกันและกัน บทบาทสำคัญของผู้นำคือการช่วยเหลือผู้อื่นให้ผู้นำตนเอง

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (2549) ทิศทางของการพัฒนาข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการได้มีการ กำหนดให้มีระบบการพัฒนาที่เน้นสมรรถนะ (Competency) ขณะนี้ได้มีการกำหนดหลักเกณฑ์ เครื่องมือต่างๆ เพื่อให้ ผู้บริหารสถานศึกษาและข้าราชการครูเข้าสู่กระบวนการ ประเมินสมรรถนะ โดยนำไปเชื่อมโยง กับกระบวนการเลื่อน วิชยฐานะของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา จาก การติดตามผลการจัดการศึกษาของไทย การจัดการศึกษาและ การพัฒนาคุณภาพการศึกษา พบว่า อุปสรรคในการจัดการ ศึกษาที่ต้องเร่งรัดแก้ไข ได้แก่ คุณภาพครู ผู้บริหารสถาน ศึกษา คุณภาพผู้เรียน หลักสูตร การจัดการเรียนรู้และการ บริหารจัดการศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552) ประกอบ กับ ผลการวิเคราะห์ปัญหา การจัดการศึกษามีหลายประการ ด้านคุณภาพการศึกษา คุณภาพของผู้เรียนต่ำกว่าเกณฑ์ สถานศึกษาไม่ได้มาตรฐานตามเกณฑ์ ด้านผลผลิตและการ พัฒนาครูอาจารย์ ปัญหาการขาดแคลนครูโดยรวมทั้ง เชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ด้านประสิทธิภาพการบริหารและ การจัดการศึกษา หน่วยปฏิบัติยังไม่มีอิสระ และคล่องตัวใน การบริหารจัดการ ด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ปัญหาขาดการพัฒนาสื่อที่มีคุณภาพ ด้านการเรียนการสอน และการ พัฒนาผู้เรียน ด้านการศึกษาตลอดชีวิตยังไม่เป็นวิถีชีวิตของ คนในชาติ (เจริญวิญญู สมพงษ์ธรรม และคณะ, 2554)

สอดคล้องกับรายงานการวิจัย มาตรฐานวิชาชีพครูการศึกษา ขั้นพื้นฐาน (สำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพเยาวชน, 2557) พบว่า สภาพปัญหาการเรียนการสอน ของครู ประกอบด้วย ครูขาดความพร้อมในการใช้หลักสูตร โดยครูส่วนหนึ่งไม่เข้าใจวิธีการสอน ไม่ถนัดการสอนบางกลุ่ม ประสบการณ์ จึงไม่สามารถดัดแปลงหรือยืดหยุ่นการสอน อย่างเหมาะสม ครูมีภาระกิจมากไม่สามารถเตรียมการสอนได้ ครูไม่สามารถจัดกิจกรรมที่เน้นการพัฒนาทักษะนิสัยของ ผู้เรียน สอนโดยยึดครูเป็นศูนย์กลาง ครูมีเจตคติการใช้สื่อ การสอนทำให้ยุ่งยาก รวมถึงครูขาดความรู้และทักษะในการ วางแผนเตรียมการสอน และวันครูแห่งชาติ ปี 2556 สำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพเยาวชน ได้สำรวจ ความเห็นของครูสอนดี จำนวน 210 คน เพื่อสอบถามถึง ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคของการทำหน้าที่ครู และแนวทางการส่งเสริมครูให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ ได้ดียิ่งขึ้น ซึ่งพบว่า ปัญหา สำคัญที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะครูที่กลายเป็นอุปสรรคของ การทำหน้าที่ครู คือ ขาดทักษะด้านไอซีที ครูรุ่นใหม่ขาด จิตวิญญาณ ขณะทีครูรุ่นเก่าไม่ปรับตัว ขาดอิสระในการจัด การเรียนการสอน และสำหรับปัจจัยส่งเสริมการทำหน้าที่ของ ครูให้เกิดประสิทธิภาพมากขึ้น ครูสอนดีสะท้อนว่า อันดับ 1 คือ การอบรม แลกเปลี่ยน และสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ การพัฒนาตนเองในเรื่องไอซีที (ฉัตรชัย หวังมีจงมี, 2560)

จากนโยบายด้านการศึกษาการบริหารในโรงเรียนของกลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษานากลาง 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 ที่ให้ความสำคัญต่อการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาโดยส่งเสริมให้ครูมีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนและเป็นแบบอย่างด้านคุณธรรมและจริยธรรม นอกจากนี้ยังมีการดำเนินการนำนโยบายการกระจายอำนาจไปสู่การปฏิบัติ โดยให้ความสำคัญการพัฒนาครูและผู้บริหารสถานศึกษาโดยกลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพเพื่อพัฒนาสมรรถนะประจำสายงานของครูและส่งเสริมความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 กล่าวได้ว่าสมรรถนะของครูไทยในศตวรรษที่ 21 จึงมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งในการจัดการเรียนรู้ในปัจจุบันที่มีการเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางและให้ผู้เรียนได้มีการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ซึ่งประกอบด้วยสมรรถนะหลัก (Core Competency) 5 ประการ ได้แก่ การมุ่งผลสัมฤทธิ์ของการปฏิบัติงาน การบริการที่ดี การพัฒนาตนเอง การทำงานเป็นทีม จริยธรรมและจรรยาบรรณครู สมรรถนะตามสายปฏิบัติงาน (Functional Competency) 6 ประการ ได้แก่ การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้การพัฒนาผู้เรียน การบริหารจัดการชั้นเรียน การวิเคราะห์ สังเคราะห์และวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน ภาวะผู้นำ การสร้างความสัมพันธ์ และความร่วมมือกับชุมชนเมื่อพิจารณาสมรรถนะดังกล่าวพบว่า มีความสอดคล้องกันกับการพัฒนาครูในยุคศตวรรษที่ 21 ที่บทบาทของครูถูกเปลี่ยนจากผู้สอนเป็นผู้ฝึกหรือโค้ช (coach) และอำนวยความสะดวก (facilitator) เพื่อสร้างการเรียนรู้ที่ทำให้ผู้เรียนเกิดทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง

จากความสำคัญข้างต้นจะเห็นได้ว่าจะเห็นได้ว่าสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 มีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศในทุกด้าน การเสริมสร้างพัฒนาการความรู้ที่เหมาะสมให้กับเด็กถือว่าการวางรากฐานที่ดีในการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน ดังนั้นสถานศึกษาทุกแห่งจึงต้องผลิตผู้เรียนให้มีคุณภาพเพื่อให้เป็นไปตามที่คาดหวัง ทั้งนี้ ผู้เรียนจะมีคุณภาพได้นั้นย่อมอาศัยปัจจัยต่างๆ ในการส่งเสริมและพัฒนาการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน ปัจจุบันการศึกษาหรือการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพผู้เรียนนั้นถือว่ายังมีน้อย ดังนั้นเพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมในการพัฒนาผู้เรียน ผู้วิจัยได้เล็งเห็นถึงความสำคัญดังกล่าวจึงมีความสนใจที่จะศึกษา ภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะครูไทยในศตวรรษที่ 21 ในโรงเรียนของกลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษานากลาง 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 เพื่อเป็นแนวทางให้ผู้บริหารได้ศึกษาเป็นแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะครูในศตวรรษ 21 ได้ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษานากลาง 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2
2. เพื่อศึกษาระดับสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 ในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายนากลาง 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2

3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะครูไทยในศตวรรษที่ 21 ในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษานากลาง 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2
4. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะครูไทยในศตวรรษที่ 21 ในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษานากลาง 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษานี้เป็นการวิจัยภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะครูไทยในศตวรรษที่ 21 ในโรงเรียนของกลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษานากลาง 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 ผู้วิจัยนำเสนอวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากร กลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน ในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายนากลาง 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 จำนวน 122 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูปฏิบัติการสอนของครูในโรงเรียนศูนย์เครือข่ายนากลาง 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 จำนวน 98 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเครซีและมอร์แกน และสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (stratified random sampling) (อิทธิพัทธ์ สุวทันพรกุล, 2562 โดยใช้อำเภอเป็นชั้นภูมิ และกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างแต่ละอำเภอโดยใช้สัดส่วน มีรายละเอียดการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

- กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเครซีและมอร์แกน (บุญชม ศรีสะอาด, 2560) ได้กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหาร จำนวน 10 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง เป็นครูผู้สอนในโรงเรียนศูนย์เครือข่ายนากลาง 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 จำนวน 98 คน จำนวน 10 โรงเรียน
- สุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น ใช้พื้นที่โรงเรียนเป็นชั้นในการแบ่ง และกำหนดกลุ่มตัวอย่างจำแนกแต่ละโรงเรียนโดยใช้สัดส่วน จำนวน 98 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะครูไทยในศตวรรษที่ 21 ในการปฏิบัติงานของครูผู้สอน เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า ประกอบด้วย 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีข้อความเกี่ยวกับเพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งและวิทยฐานะ มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (checklist)

ตอนที่ 2 สอบถามระดับภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามตัวแปรต้นองค์ประกอบ 7 องค์ประกอบ มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (rating scale) การกำหนดค่าคะแนนของแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้กำหนดค่าคะแนนเป็น 5 ระดับ แต่ละระดับมีความหมายดังนี้

- 1 หมายถึง ระดับภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อยที่สุด
- 2 หมายถึง ระดับภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อย
- 3 หมายถึง ระดับภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง
- 4 หมายถึง ระดับภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก
- 5 หมายถึง ระดับภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด

ตอนที่ 3 สอบถามระดับสมรรถนะของครูไทยในศตวรรษที่ 21 จำแนกตามตัวแปรตามองค์ประกอบ 7 องค์ประกอบ มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (rating scale) การกำหนดค่าคะแนนของแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้กำหนดค่าคะแนนเป็น 5 ระดับ แต่ละระดับ มีความหมายดังนี้

- 1 หมายถึง ระดับสมรรถนะของครูไทยในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับน้อยที่สุด
- 2 หมายถึง ระดับสมรรถนะของครูไทยในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับน้อย
- 3 หมายถึง ระดับสมรรถนะของครูไทยในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับปานกลาง

4 หมายถึง ระดับสมรรถนะของครูไทยในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับมาก

5 หมายถึง ระดับสมรรถนะของครูไทยในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับมากที่สุด

3. สมมติฐานการวิจัย

องค์ประกอบของภาวะผู้นำเหนือผู้นำ ประกอบด้วย การทำให้บุคลากรเป็นผู้นำตนเองการแสดงเป็นแบบฉบับให้ผู้อื่นตามเป็นผู้นำตนเอง การกระตุ้นผู้ตามตั้งเป้าหมายด้วยตนเอง การสร้างรูปแบบความคิดในทางบวก การอำนวยความสะดวกให้เกิดภาวะผู้นำตนเองโดยการให้รางวัลและตำหนิอย่างสร้างสรรค์ การสนับสนุนให้เกิดผู้นำตนเองด้วยการสร้างคณะงานและการอำนวยความสะดวกให้เกิดวัฒนธรรมของผู้นำตนเอง อย่างน้อยหนึ่งองค์ประกอบเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะของครูไทยในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนกลุ่มเครือข่ายขนาดกลาง 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

4.1 ทำหนังสือ ถึงโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษานากลาง 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 ทั้ง 10 โรงเรียน เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจากครูผู้สอนในโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

4.2 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามพร้อมหนังสือจากวิทยาลัยพณิชยบัณฑิตไปยังโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 ที่อยู่ในศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษานากลาง 3 เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

4.3 ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไปยังโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 จำนวน 122 ชุด

4.4 ผู้วิจัยตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ และจำนวนของแบบสอบถามทุกชุด ภายหลังจากเก็บรวบรวมข้อมูล

4.5 นำแบบสอบถามที่ได้คืนทั้งหมด 122 ฉบับ ที่ได้รับกลับคืนมาดำเนินการตรวจสอบความสมบูรณ์ในการตอบแบบสอบถาม เพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ แบ่งเป็น 3 ส่วน ดังนี้

การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม ดำเนินการคัดเลือกแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ครบถ้วน แล้วนำไปวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ด้วยค่าสถิติดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้การหาค่าความถี่ (frequency) ร้อยละ (percentage) และนำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย

2. การวิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาและสมรรถนะของครูไทยในศตวรรษที่ 21 ของครูในโรงเรียนศูนย์เครือข่ายขนาดกลาง 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 ใช้การหาค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

3. การวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาและสมรรถนะของครูไทยในศตวรรษที่ 21 ของครูในโรงเรียนศูนย์เครือข่ายขนาดกลาง 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 ใช้การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของ Pearson (Pearson's product moment correlation coefficient: rxy) สำหรับการพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์การแปลความหมายค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2550)

4. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การแจกแจงความถี่ การหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) โดยการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการคำนวณและวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 สถิติเพื่อการวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาด้วยวิธีของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient)

4.2 การวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation's analysis) การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนแบบ (Stepwise multiple regression analysis) (บุญชม ศรีสะอาด, 2560)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สังเคราะห์องค์ประกอบของภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาจาก Manz & Sims 2001 ซึ่งแบ่งออกเป็น 7 ด้าน ได้แก่ 1. การทำให้บุคลากรเป็นผู้นำตนเอง 2. การแสดงตนเป็นต้นแบบให้บุคลากรเป็นผู้นำตนเอง 3. การกระตุ้นให้บุคลากรตั้งเป้าหมายด้วยตนเอง 4. การสร้างรูปแบบความคิดในทางบวก 5. การอำนวยความสะดวกให้เกิดภาวะผู้นำตนเองโดยการให้รางวัลและตำหนิต่างอย่างสร้างสรรค์ 6. การสนับสนุนให้เกิดภาวะผู้นำตนเองโดยการสร้างคณาจารย์ และ 7. การอำนวยความสะดวกให้เกิดวัฒนธรรมของผู้นำตนเอง ส่วนองค์ประกอบสมรรถนะครูไทยในศตวรรษที่สังเคราะห์ตัวแปรจาก Manz & Sims (2001), Flavia (2004), บุณรดา กรรณสูต (2557), ดาวรุวรรณ ถวิลการ (2558), มัทธีรัตน์ บำรุงจิตต์ และศรีมาถา ณ วิเชียร (2558), ณรงค์ศักดิ์ วัชรโร (2559), วรณดี ชายสมุทร (2559), พิชญภา ยืนยาว (2560), พิชัย ลิ้มเฉลิม (2560), สายใจ ชูฤทธิ์ (2561), กฤติยา มามีชัย (2562) ได้ตัวแปรที่ศึกษา 6 ด้าน ได้แก่ 1. การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ 2. การพัฒนาผู้เรียน 3. การบริหารจัดการชั้นเรียน 4. การวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน 5. ภาวะผู้นำครู และ 6. การสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนเพื่อการจัดการเรียนนำมาสร้างเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยแสดงดังภาพที่ 1

ตัวแปรพยากรณ์

ภาวะผู้นำเหนือผู้นำผู้บริหารสถานศึกษา (X)

1. การทำให้บุคลากรเป็นผู้นำตนเอง (X1)
2. ผู้นำแสดงเป็นแบบฉบับที่เป็นผู้นำตนเอง (X2)
3. การกระตุ้นให้ทำตามตั้งเป้าหมายด้วยตนเอง (X3)
4. การสร้างรูปแบบความคิดในทางบวก (X4)
5. การอำนวยความสะดวกให้เกิดภาวะผู้นำตนเองโดยให้รางวัลและการตำหนิต่างอย่างสร้างสรรค์ (X5)
6. การสนับสนุนให้เกิดภาวะผู้นำตนเองโดยการสร้างคณาจารย์ (X6)
7. การอำนวยความสะดวกให้เกิดวัฒนธรรมการนำตนเอง (X7)

ตัวแปรเกณฑ์

สมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 (Y)

1. การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ (Y1)
2. การพัฒนาผู้เรียน (Y2)
3. การบริหารจัดการชั้นเรียน (Y3)
4. การวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน (Y4)
5. ภาวะผู้นำครู (Y5)
6. การสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนเพื่อการจัดการเรียน (Y6)

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัย พบว่า

จากการวิจัย เรื่อง ภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะครูไทยในศตวรรษที่ 21 ในโรงเรียนของกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษานากลาง 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานองบัวลำภู เขต 2 สรุปผลการวิจัย ได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาระดับภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษานากลาง 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานองบัวลำภู เขต 2 แสดงดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษานากลาง 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้าน

ภาวะผู้นำเหนือผู้นำผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับภาวะผู้นำเหนือผู้นำ			
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	อันดับ
1. การทำให้บุคลากรเป็นผู้นำตนเอง	3.78	0.86	มาก	7
2. ผู้นำแสดงเป็นแบบฉบับที่เป็นผู้นำตนเอง	4.18	0.53	มาก	2
3. การกระตุ้นให้ผู้ตามตั้งเป้าหมายด้วยตนเอง	4.59	0.57	มากที่สุด	1
4. การสร้างรูปแบบความคิดในทางบวก	3.95	0.71	มาก	6
5. การอำนวยความสะดวกให้เกิดภาวะผู้นำตนเอง โดยให้รางวัลและการตำหนิต่างสร้างสรรค์	3.97	0.83	มาก	5
6. การสนับสนุนให้เกิดภาวะผู้นำตนเองโดยการสร้างคณะทำงาน	4.00	1.11	มาก	4
7. การอำนวยความสะดวกให้เกิดวัฒนธรรมการนำตนเอง	4.01	0.75	มาก	3
รวม	4.07	0.54	มาก	

จากตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ภาวะผู้นำเหนือผู้นำผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษานากลาง 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้าน พบว่าโดยรวมผู้บริหารสถานศึกษาภาวะผู้นำเหนือผู้นำอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.07$) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับมากที่สุด คือ การกระตุ้นให้ผู้ตามตั้งเป้าหมายด้วยตนเอง ($\bar{X} = 4.59$) รองลงมาอยู่ในระดับมากที่สุดคือ ผู้นำแสดงเป็นแบบฉบับที่เป็นผู้นำตนเอง ($\bar{X} = 4.18$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด อยู่ในระดับมาก คือการทำให้บุคลากรเป็นผู้นำตนเอง ($\bar{X} = 3.78$)

2. ผลการศึกษาระดับสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 ในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายนากลาง3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 แสดงดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 ในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษานากลาง 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 โดยรวมและรายด้าน

สมรรถนะครูไทยในศตวรรษที่ 21	ระดับสมรรถนะ			
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	อันดับ
1. การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้	4.23	0.60	มาก	2
2. การพัฒนาผู้เรียน	4.26	0.53	มาก	1
3. การบริหารจัดการชั้นเรียน	4.08	0.60	มาก	5
4. การวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการวิจัยเพื่อพัฒนา ผู้เรียน	4.08	0.61	มาก	5
5. ภาวะผู้นำครู	4.13	0.62	มาก	4
6. การสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนเพื่อการจัดการเรียน	4.15	0.54	มาก	3
รวม	4.16	0.48	มาก	

จากตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สมรรถนะครูไทยในศตวรรษที่ 21 ในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาากลาง 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 ในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาากลาง 3 พบว่าสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.16$) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ระดับมากที่สุด คือ การพัฒนาผู้เรียน ($\bar{X} = 4.26$) รองลงมาอยู่ในระดับมากที่สุด คือ การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.23$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด อยู่ในระดับมากที่สุด คือ การบริหารจัดการชั้นเรียน และการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน ($\bar{X} = 4.08$)

3. ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะครูไทยในศตวรรษที่ 21 ในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาากลาง 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 แสดงดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะครูไทยในศตวรรษที่ 21 ในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาากลาง 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2

ตัวแปร	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅	X ₆	X ₇	Y ₁	Y ₂	Y ₃	Y ₄	Y ₅	Y ₆	Totalx	totaly
X ₁	1													.828**	-.069
X ₂	.618**	1												.784**	.156
X ₃	.184	.621**	1											.509**	.273**
X ₄	.857**	.714**	.376**	1										.875**	-.031
X ₅	.823**	.597**	.278**	.815**	1									.836**	-.023
X ₆	.532**	.389**	.138	.502**	.531**	1								.735**	.053
X ₇	-.100	.111	.259**	.001	-.070	.139	1							.259**	.457**
Y ₁	-.057	.068	.155	-.008	-.065	.078	.842**	1						.196*	.468**
Y ₂	.021	.163	.218*	.032	.043	.017	.184	.329**	1					.118	.933**
Y ₃	-.088	.134	.249**	-.060	-.035	.042	.350**	.253**	.856**	1				.100	.940**
Y ₄	-.144	.073	.217*	-.106	-.086	.010	.359**	.233*	.806**	.943**	1			.046	.916**
Y ₅	-.106	.107	.226*	-.072	-.066	.022	.406**	.242*	.798**	.943**	.951**	1		.085	.917**
Y ₆	.055	.242*	.291**	.081	.119	.100	.058	.236*	.853**	.638**	.568**	.567**	1	.174	.768**
totalx	.828**	.784**	.509**	.875**	.836**	.735**	.259**	.196*	.118	.100	.046	.085	.174	1	.144
totaly	-.069	.156	.273**	-.031	-.023	.053	.457**	.468**	.933**	.940**	.916**	.917**	.768**	.144	1

** . Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

* . Correlation is significant at the 0.05 level (2-tailed).

จากตารางที่ 3 ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะครูไทยในศตวรรษที่ 21 ในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาากลาง 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 พบว่าโดยรวมภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะครูไทยในศตวรรษที่ 21 ในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาากลาง 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 มีความสัมพันธ์กันทางบวก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการอำนวยความสะดวกให้เกิดวัฒนธรรมการนำตนเอง มีความสัมพันธ์กันทางบวก ($r_{xy}=0.457^{**}$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 รองลงมาได้แก่การกระตุ้นให้ผู้ตาม

ตั้งเป้าหมายด้วยตนเอง มีความสัมพันธ์กันทางบวก ($r_{xy}=0.273^{**}$) และด้านผู้นำแสดงเป็นแบบฉบับที่เป็นผู้นำตนเอง (X2) มีความสัมพันธ์กันทางบวก ($r_{xy}=0.156$) ตามลำดับ

4. ผลการศึกษาภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะ ครูไทย ในศตวรรษ ที่ 21 ในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษานากลาง 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 แสดงดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ผลการศึกษาภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะครูไทยในศตวรรษ ที่ 21 ในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษานากลาง 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2

ภาวะผู้นำเหนือผู้นำ	B	Std. Error of the estimate	Beta	Adjusted R Square	t	Sig.
Constant)	2.983	.	-	-	13.455	0.000
X ₇	0.92	0.54	0.457	0.201	5.383	0.000

R = 0.457a, R Square = 0.209, Adjusted R Square = 0.201

จากตารางที่ 22 ผลการวิเคราะห์ภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา (X) ที่ส่งผลต่อสมรรถนะครูไทยในศตวรรษที่ 21 (Y) ด้วยการวิเคราะห์ถดถอยแบบพหุคูณ ปรากฏว่าด้านการอำนวยความสะดวกให้เกิดวัฒนธรรมการนำตนเอง(X7) ส่งผลทางบวกต่อสมรรถนะครูไทยในศตวรรษที่ 21 (Y) และสามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของ (Y) ได้ร้อยละ 20.90 (R² = 0.209) โดยที่ด้านการอำนวยความสะดวกให้เกิดวัฒนธรรมการนำตนเอง (X7) มากที่สุด 0.92 โดยสามารถเขียนเป็นสมการถดถอยได้ดังนี้

สมการคะแนนดิบ $y^{\wedge} = 2.983 + 0.92 X_7 \dots\dots\dots(1)$

สมการคะแนนมาตรฐาน $z^{\wedge} = 0.457 X_7 \dots\dots\dots(2)$

อภิปรายผล

จากผลการวิจัย สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ภาวะผู้นำเหนือผู้นำผู้บริหารสถานศึกษา พบว่าโดยรวมผู้บริหารสถานศึกษา ภาวะผู้นำเหนือผู้นำอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสร้างความเชื่อความศรัทธาและความสามารถของบุคลากรในฐานะของการเป็นผู้นำที่ฟังได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประมาณ แสงเพชร (2560) ได้ศึกษาการวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายสระขวัญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 ผลการวิจัย พบว่า 1. ภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายสระขวัญสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 โดยรวมและรายด้าน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปน้อยตามลำดับ ได้แก่ ด้านการแสดงเป็นแบบฉบับให้บุคลากรเป็นผู้นำตนเอง ด้านการทำให้บุคลากรเป็นผู้นำตนเอง ด้านการกระตุ้นให้บุคลากรตั้งเป้าหมายด้วยตนเอง ด้านการอำนวยความสะดวกให้เกิดวัฒนธรรมของผู้นำตนเอง ด้านการอำนวยความสะดวกให้เกิดภาวะผู้นำตนเอง ด้านการสร้างรูปแบบความคิดในทางบวก และด้านการสนับสนุนให้เกิดภาวะผู้นำตนเองโดยการสร้างคณะทำงานตามลำดับ

2. สมรรถนะของครูไทยในศตวรรษที่ 21 ในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษานากลาง 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 โดยภาพรวมและ รายด้าน อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการพัฒนาผู้เรียน ครูจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้แก่ผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชรอยวรรณ

ประเสริฐผล (2556) ได้สรุปว่า สมรรถนะของครูไทยในศตวรรษที่ 21 เป็นการปฏิบัติงานและการปฏิบัติตนของครูจึงส่งผลโดยตรงต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน เพราะครูเป็นบุคคลที่สำคัญอย่างยิ่ง เป็นหัวใจสำคัญของกระบวนการจัดการศึกษา มีหน้าที่ในการจัดการเรียนการสอนอบรมขัดเกลาและให้คำแนะนำ มีความเกี่ยวข้องใกล้ชิดกับผู้เรียน ดังนั้นขีดความสามารถหรือคุณลักษณะของครูจะต้องเป็นผู้ที่มีความพร้อมทั้งความรู้ ความสามารถ คุณธรรม จริยธรรม เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน ครูจึงเป็นตัวแปรสำคัญที่สามารถทำนายหรือคาดหมายคุณภาพของผู้เรียนโดยตรง จึงต้องมีการพัฒนาศักยภาพและความสามารถของครูให้มีความรู้ ทักษะ คุณลักษณะตลอดจนเจตคติที่ดีต่อความเป็นครูและวิชาชีพ

3. ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะครูไทยในศตวรรษที่ 21 ในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษานากลาง 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 พบว่าโดยรวมภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะครูไทยในศตวรรษที่ 21 มีความสัมพันธ์กันทางบวก ด้านการอำนวยความสะดวกให้เกิดวัฒนธรรมการนำตนเอง มีความสัมพันธ์กันทางบวก ($r_{xy}=0.457^{**}$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 รองลงมาได้แก่ ด้านการกระตุ้นให้ผู้ตามตั้งเป้าหมายด้วยตนเอง มีความสัมพันธ์กันทางบวก ($r_{xy}=0.273^{**}$) และด้านผู้นำแสดงเป็นแบบฉบับที่เป็นผู้นำตนเอง มีความสัมพันธ์กันทางบวก ($r_{xy}=0.156$) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการกระตุ้นให้ผู้ตามตั้งเป้าหมายด้วยตนเองและ ครูสอดแทรกความเป็นประชาธิปไตย ความภูมิใจในความเป็นไทยให้แก่ผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปณิธิ จันภักดี (2565) ได้วิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 พบว่า 1.ภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด 1 ด้านและอยู่ในระดับมาก 6 ด้าน โดยเรียงลำดับจากค่ามัธยเทศจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ การกระตุ้นการตั้งเป้าหมายด้วยตนเอง การพัฒนาภาวะผู้นำตนเองโดยการให้รางวัลและตำหนิอย่างสร้างสรรค์ การเป็นผู้นำตนเอง การสร้างรูปแบบความคิดในทางบวก การอำนวยความสะดวกให้เกิดวัฒนธรรมของผู้นำตนเอง การสนับสนุนให้เกิดภาวะผู้นำตนเองโดยการสร้างทีมงาน การเป็นแบบอย่างที่เป็นผู้นำตนเอง ตามลำดับ 2. ประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด 1 ด้านและอยู่ในระดับมาก 4 ด้าน โดยเรียงลำดับจากค่ามัธยเทศจากมากไปหาน้อยได้ ดังนี้ กรอบการสอนที่พัฒนาและการจัดการเรียนสอนที่มีประสิทธิภาพในทุกห้องเรียน หลักสูตรที่มีคุณภาพและผ่านการรับรองมุ่งส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน ระบบฐานสมรรถนะที่ให้นักเรียนมีความเป็นเลิศ ระบบการรายงานความก้าวหน้าของนักเรียน สภาพแวดล้อมมีความปลอดภัยและเป็นระเบียบจากการสนับสนุนและการทำงานร่วมกัน ตามลำดับ 3.ภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์ในลักษณะคล้อยตามกันในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. ผลการวิเคราะห์ภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา (X) ที่ส่งผลต่อสมรรถนะครูไทยในศตวรรษที่ 21 (Y) ด้วยการวิเคราะห์ถดถอยแบบพหุคูณ ปรากฏว่าด้านการอำนวยความสะดวกให้เกิดวัฒนธรรมการนำตนเอง (X_7) ส่งผลทางบวกต่อสมรรถนะครูไทยในศตวรรษที่ 21 (Y) และสามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของ (Y) ได้ร้อยละ 20.90 ($R^2 = 0.209$) โดยที่ด้านการอำนวยความสะดวกให้เกิดวัฒนธรรมการนำตนเอง (X_7) มากที่สุด 0.92 โดยสามารถเขียนเป็นสมการถดถอยได้ดังนี้ สมการคะแนนดิบ $\hat{y} = 2.983 + 0.92 X_7$ สมการคะแนนมาตรฐาน $\hat{z} = 0.457 X_7$ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารมอบหมายงานที่ท้าทาย เพิ่มความรับผิดชอบและเปิดโอกาสให้บุคลากรได้ใช้ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการทำงานผู้บริหารส่งเสริมให้บุคลากรสามารถควบคุมตนเองกล้าที่จะตัดสินใจ จนกระทั่งสามารถกำหนดนโยบายและมาตรฐานการปฏิบัติงานของตนเองได้ในที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธัญญ์ณภัท มณีพันธุ์วงศ์ (2564) ได้ศึกษากาวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะของครูไทยในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า 1. ระดับภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด ภาพรวมและรายด้าน ประกอบด้วย การอำนวยความสะดวกให้เกิดวัฒนธรรมของผู้นำตนเอง การสนับสนุนให้เกิดผู้นำตนเอง ด้วยการสร้างคณะทำงาน การทำให้บุคลากรเป็นผู้นำตนเอง การอำนวยความสะดวกให้เกิดภาวะผู้นำตนเองด้วยการให้รางวัลและการตำหนิอย่างสร้างสรรค์ การกระตุ้นผู้ตามตั้งเป้าหมายด้วยตนเองการสร้างรูปแบบความคิดในทางบวก และการแสดงตน

เป็นแบบฉบับให้ผู้ตามเป็นผู้นำตนเอง ตามลำดับ 2. ระดับสมรรถนะของครูไทยในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับมากทั้งภาพรวมและรายด้านประกอบด้วย คุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณในวิชาชีพ การเป็นผู้อำนวยความสะดวกและแนะแนวทาง การจัดการเรียนการสอนยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลาง การข้ามวัฒนธรรม การทำงานเป็นทีมและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน การวัดประเมินผลเพื่อการพัฒนาและคำนึงถึงความแตกต่างหลากหลายระหว่างบุคคล และคอมพิวเตอร์ เทคโนโลยี และการรู้เท่าทันสื่อ ตามลำดับ 3. ภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ได้แก่ การอำนวยความสะดวกให้เกิดวัฒนธรรมของผู้นำตนเอง (X₇) การกระตุ้นผู้ตามตั้งเป้าหมายด้วยตนเอง (X₃) การทำให้บุคลากรเป็นผู้นำตนเอง (X₁) และการสร้างรูปแบบความคิดในทางบวก (X₄) เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะของครูไทยในศตวรรษที่ 21 โดยสามารถร่วมกันทำนายได้ร้อยละ 55.40 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สมการวิเคราะห์การถดถอย คือ $\hat{Y} = 2.08 + 0.21 (X_7) + 0.12 (X_3) + 0.10 (X_1) + 0.10 (X_4)$

สรุปผลการวิจัย

1. ภาวะผู้นำเหนือผู้นำผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษานากลาง 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้าน พบว่าโดยรวมผู้บริหารสถานศึกษาภาวะผู้นำเหนือผู้นำอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับมากที่สุด คือ การกระตุ้นให้ผู้ตามตั้งเป้าหมายด้วยตนเอง รองลงมาอยู่ในระดับมากที่สุดคือ ผู้นำแสดงเป็นแบบฉบับที่เป็นผู้นำตนเอง และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับมากที่สุด คือการทำให้บุคลากรเป็นผู้นำตนเอง

2. สมรรถนะครูไทยในศตวรรษที่ 21 ในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษานากลาง 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 ในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายนากลาง 3 พบว่าโดยรวมผู้สมรรถนะครูไทยในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับมาก รายด้านพบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับมากที่สุด คือ การพัฒนาผู้เรียนรองลงมาอยู่ในระดับมากที่สุดคือ การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด อยู่ในระดับมากที่สุด คือการบริหารจัดการชั้นเรียน และการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน

3. ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะครูไทยในศตวรรษที่ 21 ในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษานากลาง 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 พบว่าโดยรวมภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะครูไทยในศตวรรษที่ 21 ในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษานากลาง 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 มีความสัมพันธ์กันทางบวก รายด้านพบว่า ด้านการอำนวยความสะดวกให้เกิดวัฒนธรรมการนำตนเอง มีความสัมพันธ์กันทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ รองลงมาได้แก่การกระตุ้นให้ผู้ตามตั้งเป้าหมายด้วยตนเอง มีความสัมพันธ์กันทางบวก และด้านถัดจากรองลงมา คือผู้นำแสดงเป็นแบบฉบับที่เป็นผู้นำตนเอง มีความสัมพันธ์กันทางบวก

4. การวิเคราะห์ภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา (X) ที่ส่งผลต่อสมรรถนะครูไทยในศตวรรษที่ 21 ด้วยการวิเคราะห์ถดถอยแบบพหุคูณ ปรากฏว่าด้านการอำนวยความสะดวกให้เกิดวัฒนธรรมการนำตนเอง ส่งผลทางบวกต่อสมรรถนะครูไทยในศตวรรษที่ 21 (Y) และสามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของ (Y) ได้ร้อยละ 20.90 (R² = 0.209) โดยที่ด้านการอำนวยความสะดวกให้เกิดวัฒนธรรมการนำตนเอง มากที่สุด 0.92 โดยสามารถเขียนเป็นสมการถดถอยได้ดังนี้

$$\text{สมการคะแนนดิบ} \quad \hat{y} = 2.983 + 0.92 X_7 \dots \dots \dots (1)$$

$$\text{สมการคะแนนมาตรฐาน} \quad \hat{z} = 0.457 X_7 \dots \dots \dots (2)$$

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรสนับสนุนผู้บริหารสถานศึกษาในเรื่องของการแสดงตนเป็นแบบฉบับให้ผู้ตามเป็นผู้นำตนเอง นอกจากนี้ผู้บริหารควรประพฤติปฏิบัติตนให้เป็นที่ยอมรับของครูและควรมีการส่งเสริมให้ครูรู้สึกมั่นใจและเป็นส่วนหนึ่งของโรงเรียน เพื่อพัฒนาการบริหารงานบุคคลของสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

1.2 ผู้บริหารสถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรสนับสนุนครูให้เพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานในด้านคอมพิวเตอร์ เทคโนโลยี และการรู้เท่าทันสื่อให้กับครูนอกจากนี้ครูควรพัฒนาตนเองในเรื่องของการสร้างสื่อ นำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบของคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีได้อย่างหลากหลายและครูควรนำคอมพิวเตอร์ สื่อเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนรู้หรือวัดและประเมินผลกับนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.3 ผู้บริหารสถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรสนับสนุนส่งเสริมในเรื่องของการอำนวยความสะดวกให้เกิดวัฒนธรรมของผู้นำตนเอง การกระตุ้นผู้ตามตั้งเป้าหมายด้วยตนเองการทำให้บุคลากรเป็นผู้นำตนเอง และการสร้างรูปแบบความคิดในทางบวก เพื่อพัฒนาสมรรถนะของครูไทยในศตวรรษที่ 21 ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะด้านการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรทำการวิจัยเกี่ยวกับแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา

2.2 ควรทำการวิจัยเกี่ยวกับแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพสมรรถนะครูไทยในศตวรรษที่ 21

2.3 ควรศึกษาวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะครูไทยในศตวรรษที่ 21

เอกสารอ้างอิง

- กรรณิการ์ เรตมอนต์. (2559). *ตัวบ่งชี้ทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามงกุฎราชวิทยาลัย. กฤติยา มามีชัย. (2562). *การศึกษาภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาจันทบุรี*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. จันทบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- เจริญวิษณุ สมพงษ์ธรรม และคณะ. (2554). *รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์ เรื่อง การศึกษาแนวโน้มคุณลักษณะของครูไทยในทศวรรษหน้า (พ.ศ.2562). การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพและผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ฉัตรชัย หวังมีจงมี. (2560). *สมรรถนะของครูไทยในศตวรรษที่ 21 : ปรับการเรียน เปลี่ยนสมรรถนะสถาบันเสริมศึกษาและทรัพยากรมนุษย์*. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ชรอยวรรณ ประเสริฐผล. (2556). *รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูใหม่ โรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษา*. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ณรงค์ศักดิ์ ะโร. (2559). *การศึกษาภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 17 จังหวัดจันทบุรี*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ดาวรรณ ถวิลการ. (2558). *ภาวะผู้นำเหนือผู้นำ แบบภาวะผู้นำแห่งศตวรรษที่ 21*. *วารสารบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น*, 11(2), 23-24.
- ธัญญ์ณภัส มณีพันธุ์วงศ์. (2564). *ภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะของครูไทยในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- มัทธีรัตน์ บำรุงจิตต์ และศรีมาจ ญ วิเชียร. (2558). *การวิเคราะห์ สังเคราะห์องค์ประกอบของสุดยอดภาวะผู้นำในองค์กร*. *Journal of Humanities and Social Sciences (HUSOKKU)*, 32(1), 21-46.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). *หลักการวิจัยเบื้องต้น*. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- บุณรดา กรณสูต. (2557). *ภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*. *Journal of Nakhonratchasima college*, 8(1), 87.
- บดินทร์ วรรณเกต. (2556). *ภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ระยอง เขต 1*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). ชลบุรี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ปณิสนิ จันภักดี. (2565). *ภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาราชบุรี เขต 2*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร.

- ประมาณ แสงเพชร. (2560). *ภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายสระขวัญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1*. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ปิยวัฒน์ มีคุณ. (2556). *ภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 อุดรธานี*. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี).
- พิชญานา ยืนยาว. (2562). *ภาวะผู้นำทางการบริหารการศึกษาและสถานศึกษา*. ใน *ตำรารายวิชาภาวะผู้นำทางการบริหารการศึกษาและสถานศึกษา รหัส 1065203 สาขาวิชาการบริหารการศึกษา*. นครปฐม: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- พิชัย ลิ่มเฉลิม. (2560). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเหนือผู้นำกับพฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู โรงเรียนในสหวิทยาเขตราชนครินทร์*. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.
- พิชญานา ยืนยาว. (2560). *ผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารการศึกษา*. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วรรณดี ชายสมุทร. (2559). *การศึกษาภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขต จังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). จันทบุรี : มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- ศศิวิมล ทิมพิทักษ์. (2556). *การบริหารการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1*. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2554). *แนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานกฤษฎมนตรี. (2560). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560–2564*. กรุงเทพฯ: สำนักงานกฤษฎมนตรี.
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (2549). *ทางของการพัฒนาข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการได้มีการ กำหนดให้มีระบบการพัฒนาที่เน้นสมรรถนะ*. สืบค้นวันที่ 20 กรกฎาคม 2566 จาก (Competency) <https://otepc.go.th/th/>.
- สำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพเยาวชน. (2557). *การยกระดับคุณภาพครูไทย ในศตวรรษที่ 21, ในการประชุมวิชาการ “อภิวัดนักการเรียนรู้...สู่จุดเปลี่ยนประเทศไทย*. วันที่ 6 -8 พฤษภาคม 2557 หน้า 6 – 7. กรุงเทพฯ.
- สายใจ ชูฤทธิ. (2561). *การศึกษาภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากระบี่*. วิทยานิพนธ์หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- Flavia, L. E. (2004). *Super leadership: The impacts and implications for public education*. New York: Harper. & Row.
- Manz, C. C., and Sims, H. P. (2001). *The New Superleadership: Leading Others to. Lead Themselves*. San Francisco: Berrett-Koehler Publishers.

Soft skills of the administrators under non sang district nong bua lamphu
primary educational service area office 1

Apichat Prompuen ¹ and Dararai Prompuen ^{2*}

¹ Kuddhu Pittayakom School, Nong Bua Lamphu Province

² Ban Wang Hin Sa School, Nong Bua Lamphu Province

* Corresponding author. E-mail: dararai070@gmail.com

ABSTRACT

The objectives of this research were 1) study Soft Skills of The Administrators and 2) study compare Soft Skills of The Administrators Under Non Sang District Nong BuaLamphu Primary Educational Service Area Office 1 by dividing on position, educational levels and working experience. The samples using for this research were 196 persons from the administrators and the teachers of of The Administrators Under Non Sang District Nong BuaLamphu Primary Educational Service Area Office 1 and the limit samples by using the table of Krejcie & Morgan and using the stratified sampling. The instruments using for this research were the 5 rating scales questionnaires with the confidence of 0.98 The hypothesis testing included t-test (Independent Samples) and F-test (One-Way ANOVA) and the testing of couple difference by using regulation of Scheffe'.

The results of the study were as follows :

1. For overall of the Soft Skills of The Administrators Under Non Sang District Nong BuaLamphu Primary Educational Service Area Office 1 was in high level for overall. Considering on each aspect, the aspect with the highest level was ethical and educational aspect.

2. For overall of administrator and teachers with different position, educational levels and working experience were on the concepts towards the Soft Skills of The Administrators Under Non Sang District Nong BuaLamphu Primary Educational Service Area Office 1 and were not on difference for overall.

Keywords: Executive skills, Soft skills, Executive soft skills

ทักษะด้าน Soft Skills ของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอโนนสัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1

อภิชาติ พรหมพันธ์¹ และ ดารารายณ์ พรหมพันธ์^{2*}

¹ โรงเรียนกุดคูพิทยาจคม จังหวัดหนองบัวลำภู

² โรงเรียนบ้านวังหินชา จังหวัดหนองบัวลำภู

* Corresponding author. E-mail: dararai070@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาทักษะด้าน Soft Skills ของผู้บริหารสถานศึกษา และ 2) เพื่อเปรียบเทียบทักษะด้าน Soft Skills ของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอโนนสัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 จำแนกตามตำแหน่ง ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในโรงเรียน อำเภอโนนสัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 จำนวน 196 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครจซ์และมอร์แกน และสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.96 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) และการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ของเชฟเฟ (Scheffe)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ทักษะด้าน Soft Skills ของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอโนนสัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านความเป็นมืออาชีพ
2. ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีตำแหน่ง ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงานที่ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อทักษะด้าน Soft Skills ของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอโนนสัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: ทักษะผู้บริหาร, ทักษะด้าน Soft Skills, ทักษะด้าน Soft Skills ของผู้บริหาร

© 2025 JCERD: Journal of Creative Education Research and Development

บทนำ

กระแสโลกาภิวัตน์และความเปลี่ยนแปลงของโลกที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วทั้งทางด้านวิทยาการและความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศส่งผลให้แต่ละประเทศไม่สามารถอยู่ได้โดยลำพัง ต้องมีการติดต่อสื่อสารและพึ่งพาอาศัยกัน มีการร่วมมือปฏิบัติการกิจและแก้ปัญหาต่าง ๆ ร่วมกันมากขึ้น สังคมโลกยุคปัจจุบันเต็มไปด้วยข้อมูลข่าวสาร ทำให้คนต้องคิดวิเคราะห์ แยกแยะ และมีการตัดสินใจที่รวดเร็วเพื่อให้ทันกับเหตุการณ์ที่มีความซับซ้อนมากขึ้น สิ่งเหล่านี้นำไปสู่สถานการณ์ของการแข่งขันทางเศรษฐกิจ การค้าและอุตสาหกรรมระหว่างประเทศอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ และเป็นแรงผลักดันสำคัญที่ทำให้หลายประเทศต้องปฏิรูปการศึกษา เพราะคุณภาพของการจัดการศึกษาเป็นตัวบ่งชี้ที่สำคัญและเป็นตัวชี้วัดศักยภาพการแข่งขันในเวทีโลกของแต่ละประเทศ ฉะนั้น ประเทศที่จะได้เปรียบก็คือประเทศที่มีอำนาจทางความรู้และเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2555) การพัฒนาวิชาชีพผู้บริหาร ควรเริ่มต้นจากการคัดสรรบุคคลที่มีคุณลักษณะที่เป็นคุณสมบัติที่พัฒนาหรือสร้างได้ยาก เช่น ความเป็นคนมีอุดมการณ์ รู้จักเสียสละ มุ่งมั่นในการทำงาน กล้าตัดสินใจ แสวงหาวิธีการใหม่ๆ ในการทำงาน เป็นผู้ชอบคิด มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เป็นคนที่มีความมุ่งมั่นและรับผิดชอบในการทำงานเพื่อให้งานในหน้าที่ดีขึ้นอยู่เสมอ คุณลักษณะเด่นอีกส่วนหนึ่ง คือการเป็นผู้มีมนุษยสัมพันธ์ มีบุคลิกภาพแห่งความเป็นกัลยาณมิตร ซึ่งถือได้ว่าเป็นบุคลิกลักษณะที่สำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งของผู้บริหารมืออาชีพ ที่ต้องอาศัยการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง เพื่อการ

บริหารสถานศึกษาให้ก้าวหน้า ผู้บริหารสถานศึกษาทุกคนควรได้รับการเลือกสรรด้วยผลงานการบริหารอันเป็นที่ประจักษ์ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2551)

ผู้บริหารเป็นส่วนสำคัญในการบริหารจัดการศึกษาให้สามารถสอดคล้องกับความต้องการในปัจจุบัน เนื่องจากการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษาจะเกิดประสิทธิผลและมีประสิทธิภาพ รวมทั้งจะดำเนินงานจนประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ มากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับความสามารถ ในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา คณิงนิตย์ กิจวิธีย์ (2561) ซึ่งผู้บริหารจะต้องอาศัย ทักษะในการบริหาร เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพทางการบริหาร สอดคล้องกับแนวคิดของ แคทซ์ (Katz, 2005) ผู้บริหารนั้น ต้องมีผู้ปฏิบัติงานที่เก่งทักษะด้านเทคนิค สามารถแก้ปัญหาด้วยตนเองได้ ส่วนทักษะด้านมนุษย คือ ความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น มีความจำเป็นมากในทุกระดับ ของการบริหาร ซึ่งควรให้ความสำคัญกับการสื่อสารภายในองค์กรให้มากขึ้น เข้าใจตนเอง และมี ความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น ทั้งนี้ผู้บริหารต้องมีทักษะในการบริหารที่มุ่งผลสัมฤทธิ์และบุคคล

ผู้บริหารต้องมีทักษะในการบริหารคนและงาน ซึ่งทักษะในการบริหารคนที่เกี่ยวข้องกับ ทักษะด้านมนุษยก็คือทักษะด้าน Soft Skills (วิจารณ์ พานิช, 2555) Hard Skills เป็น ปัจจัยพื้นฐานสำคัญที่ทำให้คนทำงานได้ เป็นทักษะที่เกี่ยวข้องกับนโยบายยุทธศาสตร์และการ วางแผน แต่ Soft Skills เป็นปัจจัยทำให้คนทำงานได้ดีขึ้นและมีความสำคัญในการบริหารงานของผู้บริหารในยุคปัจจุบันอย่างยิ่ง เช่น ทักษะด้านการคิด ทักษะด้านการทำงานร่วมกับผู้อื่น ทักษะใน การโน้มน้าวใจ เป็นต้น ซึ่งหากผู้บริหารจะนำองค์กรก้าวสู่องค์กรสมรรถนะนั้นต้องบูรณาการทักษะ ให้สมดุลทั้ง Hard Skills และ Soft Skills เพื่อนำมาใช้ ในการดูแลองค์กรเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและ ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน (วิไลพรณ วิเวก, 2556) ผู้นำต้องมีความเชี่ยวชาญในการใช้ ทักษะด้าน Soft Skills เพราะผู้บริหารสถานศึกษานั้นต้องมีความสามารถหรือพลังในตัวเองเพื่อ ผลักดันสถานศึกษาให้ดำเนินไปข้างหน้าได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ผู้บริหารสถานศึกษา ที่มีทักษะด้าน Soft Skills ต้องมีทักษะต่อไปนี้ ได้แก่ ทักษะการทำงานเป็นทีม การสื่อสาร ความคิด สร้างสรรค์ ความเชี่ยวชาญเฉพาะตน การวางแผนการจัดการองค์กร และการนำเสนอ เป็นต้น หาก ผู้บริหารสถานศึกษาใดให้ความสำคัญในการพัฒนาทักษะทั้ง Hard Skills และ Soft Skills จะทำให้สถานศึกษานั้นจะพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงได้ทุกระดับ ผู้บริหารสถานศึกษามี ความสำคัญที่สุดต่อการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษา เนื่องจากการบริหารจัดการศึกษาของ สถานศึกษาจะเกิดประสิทธิผลและมีประสิทธิภาพ รวมทั้งจะดำเนินงานจนประสบผลสำเร็จตาม วัตถุประสงค์มากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับความสามารถในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา (คณิงนิตย์ กิจวิธีย์, 2561)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้จัดทำแผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน (พ.ศ. 2566 – 2570) เพื่อ กำหนดทิศทางทางการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้สามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญและส่งผลกระทบต่อระบบการศึกษา ระบบเศรษฐกิจและสังคม ประเทศไทยจะได้มีความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน และหน่วยงานในสังกัดของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานทุกระดับสามารถ นำแผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน (พ.ศ. 2566 - 2570) ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไปใช้เป็นกรอบและแนวทางในการดำเนินงานต่อไป โดยการกำหนดเป้าประสงค์ ตัวชี้วัด แนวทางการพัฒนา ภายใต้กลยุทธ์ 4 เรื่อง กลยุทธ์ที่ 1 ส่งเสริมการจัดการศึกษาให้ผู้เรียนมีความปลอดภัยจากภัยทุกรูปแบบ กลยุทธ์ที่ 2 เพิ่มโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษาให้กับประชากรวัยเรียนทุกคน กลยุทธ์ที่ 3 ยกระดับ คุณภาพการศึกษาให้ สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และ กลยุทธ์ที่ 4 เพิ่มประสิทธิภาพการ บริหารจัดการศึกษา (สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2566)

ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 มีความสำคัญอย่างยิ่งในการนำองค์กรให้สามารถพัฒนาและเติบโตได้อย่างยั่งยืนในยุคที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว โดยทักษะสำคัญที่ผู้บริหารควรมี ได้แก่ ทักษะด้านความเป็นผู้นำ (Leadership Skills) การสร้างวิสัยทัศน์ ผู้บริหารต้องสามารถกำหนดทิศทางที่ชัดเจนและสร้างแรงบันดาลใจให้กับทีมงาน การตัดสินใจเชิงกลยุทธ์ ใช้ข้อมูลและแนวทางที่หลากหลายในการแก้ปัญหา การเป็นผู้นำที่ยืดหยุ่น (Adaptive Leadership) ปรับตัวและตอบสนองต่อสถานการณ์ที่ไม่แน่นอนได้อย่างรวดเร็ว ทักษะด้านเทคโนโลยี (Technological Skills) การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการบริหาร เช่น การใช้ระบบจัดการข้อมูล (MIS) และเครื่องมือออนไลน์เพื่อการติดต่อสื่อสาร การส่งเสริม การเรียนรู้แบบดิจิทัล สร้างและสนับสนุนสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ใช้เทคโนโลยี ทักษะด้านการบริหารจัดการ (Management Skills) การบริหารทรัพยากรมนุษย์ การพัฒนาบุคลากรในองค์กรให้มีทักษะที่ทันสมัย การบริหารจัดการความขัดแย้ง ใช้แนวทางที่สร้างสรรค์ในการแก้ไขปัญหาภายในองค์กร การบริหารโครงการ วางแผน ติดตาม และประเมินผลโครงการต่าง ๆ

อย่างมีประสิทธิภาพ ทักษะด้านการสื่อสาร (Communication Skills) การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ ใช้ภาษาและวิธีการที่เหมาะสมในการสื่อสารกับผู้ที่เกี่ยวข้อง การสร้างเครือข่ายความร่วมมือ ทำงานร่วมกับชุมชนและหน่วยงานอื่น ๆ เพื่อพัฒนาสถานศึกษา ทักษะด้านความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม (Creativity and Innovation Skills) การส่งเสริมนวัตกรรมในองค์กร เปิดโอกาสให้บุคลากรได้ทดลองสิ่งใหม่ ๆ การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ มองหาวิธีแก้ปัญหาที่แตกต่างและไม่ซ้ำใคร ทักษะด้านจิตวิทยาและความฉลาดทางอารมณ์ (Emotional Intelligence and Psychological Skills) การเข้าใจและเห็นอกเห็นใจผู้อื่น: เพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีในทีม การบริหารอารมณ์และความเครียด ช่วยลดความตึงเครียดและรักษาสภาพแวดล้อมที่ดีในองค์กร ทักษะด้านการส่งเสริมความยั่งยืน (Sustainability Skills) การบริหารองค์กรเพื่อความยั่งยืน ส่งเสริมการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม การส่งเสริมการพัฒนาที่ยั่งยืน เน้นการเรียนการสอนที่สร้างประโยชน์ในระยะยาว

จากความสำคัญข้างต้น ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาทักษะด้าน Soft Skills ของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอโนนสัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 เพื่อนำผลการศึกษาเป็นแนวทางการพัฒนาทักษะด้าน Soft Skills ของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอโนนสัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 และผู้บริหารสามารถนำผลการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาส่งเสริมทักษะด้าน Soft Skills เพื่อนำไปใช้ในการบริหารจัดการสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาทักษะด้าน Soft Skills ของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอโนนสัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1
2. เพื่อเปรียบเทียบทักษะด้าน Soft Skills ของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอโนนสัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 จำแนกตามตำแหน่ง ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการวิจัยทักษะด้าน Soft Skills ของผู้บริหารสถานศึกษาอำเภอโนนสัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 ผู้วิจัยนำเสนอวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากร กลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนในโรงเรียน อำเภอโนนสัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 403 คน จาก 54 โรงเรียน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1, 2567)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในโรงเรียนอำเภอโนนสัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 196 คน จาก 54 โรงเรียน โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Mogan, 1970 อ้างใน บุญชม ศรีสะอาด, 2560) และสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามมีจำนวน 1 ฉบับ แบ่งเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check - List) ได้แก่ ตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงาน และระดับการศึกษา

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับทักษะด้าน Soft skills ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 ประกอบด้วย 8 ด้าน ได้แก่ ด้านการสื่อสารและนำเสนอ ด้านการทำงานเป็นทีม ด้านการแก้ปัญหา ด้านภาวะผู้นำ ด้านความเป็นมืออาชีพ ด้านจริยธรรม ด้านการศึกษาเรียนรู้ และด้านการสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่น เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert's five rating scale) คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด (บุญชม ศรีสะอาด, 2560) ดังนี้

5 หมายถึง ทักษะด้าน Soft skills ของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับ มากที่สุด

- 4 หมายถึง ทักษะด้าน Soft skills ของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับ มาก
- 3 หมายถึง ทักษะด้าน Soft skills ของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับ ปานกลาง
- 2 หมายถึง ทักษะด้าน Soft skills ของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับ น้อย
- 1 หมายถึง ทักษะด้าน Soft skills ของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับ น้อยที่สุด

3. สมมติฐานการวิจัย

3.1 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีตำแหน่งต่างกัน มีความคิดเห็นต่อทักษะด้าน Soft Skills ของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอโนนสัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 แตกต่างกัน

3.2 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อทักษะด้าน Soft Skills ของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอโนนสัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 แตกต่างกัน

3.3 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อทักษะด้าน Soft Skills ของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอโนนสัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 แตกต่างกัน

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการโดยนำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง พร้อมทั้งนัดหมาย เวลา และสถานที่ ขอรับแบบสอบถามคืน เสร็จแล้วนำแบบสอบถามมาตรวจสอบความสมบูรณ์ แล้วดำเนินการวิเคราะห์ ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

5.1 ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ตำแหน่ง ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน วิเคราะห์โดยหาความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

5.2 ทักษะด้าน Soft skills ของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอโนนสัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วแปลความหมาย โดยเทียบกับเกณฑ์ (Criteria) (บุญชม ศรีสะอาด, 2560) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง ทักษะด้าน Soft skills ของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับ มากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง ทักษะด้าน Soft skills ของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับ มาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง ทักษะด้าน Soft skills ของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับ ปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง ทักษะด้าน Soft skills ของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับ น้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง ทักษะด้าน Soft skills ของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับ น้อยที่สุด

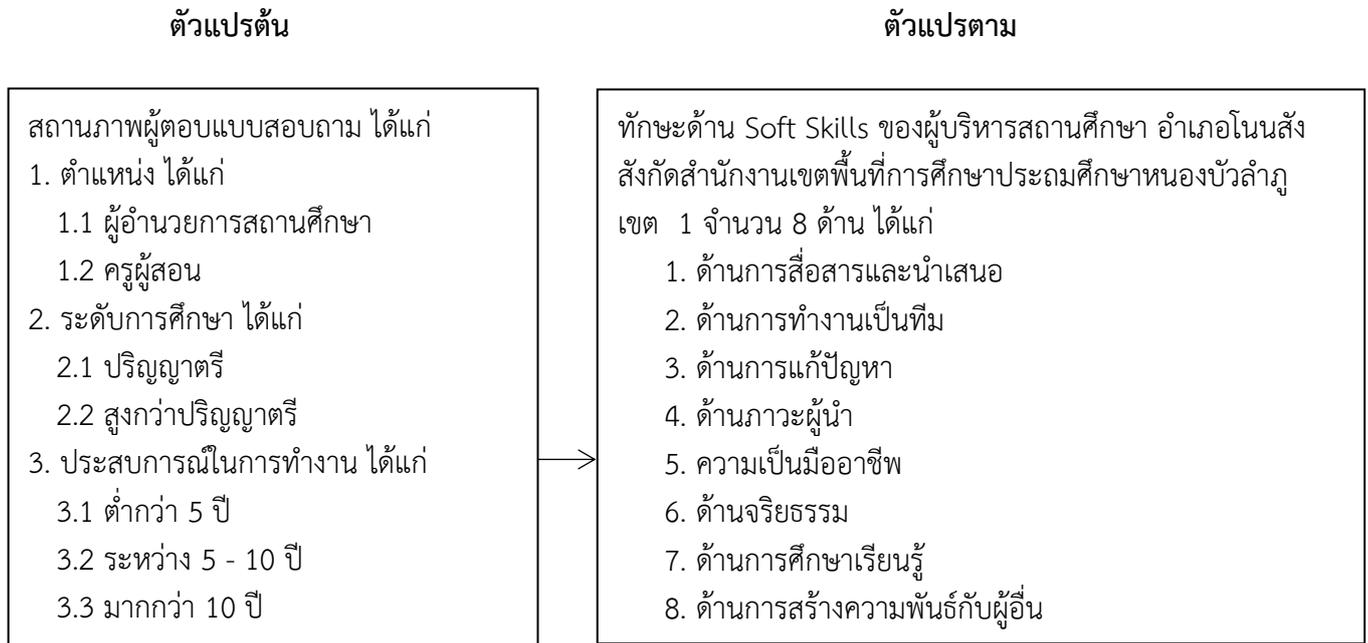
5.3 การเปรียบเทียบทักษะด้าน Soft skills ของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอโนนสัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 จำแนกตาม ตำแหน่ง และระดับการศึกษา โดยใช้การทดสอบค่าที (t-test) แบบกลุ่มตัวอย่างที่เป็นอิสระจากกัน (Independent Samples)

5.4 การเปรียบเทียบทักษะด้าน Soft skills ของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอโนนสัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) กรณีพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทดสอบรายคู่โดยใช้วิธีการทดสอบตามวิธีของเชฟเฟ (Scheffe')

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าทักษะด้าน Soft Skills ของผู้บริหารสถานศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สังเคราะห์องค์ประกอบของทักษะด้าน Soft Skills ของผู้บริหารสถานศึกษา จากการศึกษาแนวคิดของ วาริษา ประเสริฐทรง (2557), ณีญา ภาระโย (2559), คมกริช บุญพรม (2562), Ariratana (2015), Bora (2015), Ngang (2015), Cimatti (2016) และนำมาสรุปองค์ประกอบของทักษะด้าน Soft Skills ของผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 8 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการสื่อสารและนำเสนอ ด้านการทำงานเป็น

ทีม ด้านการแก้ปัญหา ด้านภาวะผู้นำ ด้านความเป็นมืออาชีพ ด้านจริยธรรม ด้านการศึกษาเรียนรู้ และด้านการสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่น ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัย พบว่า

จากการวิจัย เรื่อง ทักษะด้าน Soft Skills ของผู้บริหารสถานศึกษาอำเภอโนนสัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 สรุปผลการวิจัย ได้ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับทักษะด้าน Soft skills ของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอโนนสัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 แสดงดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ความคิดเห็นต่อทักษะด้าน Soft Skills ของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอโนนสัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 โดยรวมและรายด้าน

ทักษะด้าน Soft Skills ของผู้บริหารสถานศึกษา	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. ด้านการสื่อสารและนำเสนอ	4.21	0.34	มาก
2. ด้านการทำงานเป็นทีม	4.19	0.23	มาก
3. ด้านการแก้ปัญหา	4.37	0.39	มาก
4. ด้านภาวะผู้นำ	4.27	0.32	มาก
5. ด้านความเป็นมืออาชีพ	4.45	0.30	มาก
6. ด้านจริยธรรม	4.34	0.37	มาก
7. ด้านการศึกษาเรียนรู้	4.38	0.37	มาก
8. ด้านการสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่น	4.29	0.40	มาก
รวม	4.30	0.33	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ความคิดเห็นต่อทักษะด้าน Soft Skills ของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอโนนสัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.30$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านความเป็นมืออาชีพ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.45$) และด้านการศึกษาเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.38$) รองลงมา คือ ด้านการแก้ปัญหา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.37$) ด้านจริยธรรม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.34$) ด้านการสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่น อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.29$) ด้านภาวะผู้นำ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.27$) ด้านการสื่อสารและนำเสนอ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.21$) ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ด้านการทำงานเป็นทีม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.19$)

2. ผลการเปรียบเทียบทักษะด้าน Soft Skills ของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอโนนสัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 จำแนกตามตำแหน่ง ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน ดังนี้

2.1 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน มีความคิดเห็นต่อทักษะด้าน Soft Skills ของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอโนนสัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 โดยรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านไม่แตกต่างกัน

2.2 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อทักษะด้าน Soft Skills ของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอโนนสัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 โดยรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านไม่แตกต่างกัน

2.3 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อทักษะด้าน Soft Skills ของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอโนนสัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 โดยรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

จากผลการวิจัย สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ทักษะด้าน Soft Skills ของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอโนนสัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 พบว่า ความคิดเห็นต่อทักษะด้าน Soft Skills ของผู้บริหารสถานศึกษาอำเภอโนนสัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านความเป็นมืออาชีพ ทั้งนี้อาจเนื่องจาก ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน อำเภอโนนสัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 ได้เห็นความสำคัญของความสามารถและทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาที่นำพาองค์กรสู่ความสำเร็จเป็นที่ยอมรับแก่สังคม มีกระบวนการแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบด้วยข้อมูลสารสนเทศที่น่าเชื่อถือ สามารถตัดสินใจภายใต้สถานการณ์ที่ผันผวนและเลือกวิธีที่เหมาะสม มุ่งส่งเสริมพัฒนาบริหารจัดการ และดำเนินการจัดการเรียนการสอนให้นักเรียนทุกคนได้เกิดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ พร้อมทั้งทำให้ครูมีคุณภาพนักเรียนเก่ง ดี มีความสุข และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้บนพื้นฐานด้านกายภาพ บุคลิกภาพ และความสามารถ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วาริษา ประเสริฐทรง (2557) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ทักษะด้าน Soft Skills ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ผลการวิจัยพบว่า ทักษะด้าน Soft Skills ของผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับ ณีฎญา ภาวะโช และวัลลภา อารีรัตน์ (2559) ได้ศึกษาเรื่อง ทักษะภาวะผู้นำด้าน Soft Skills ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 ผลการวิจัยพบว่าทักษะภาวะผู้นำด้าน Soft Skills ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

2. ผลการเปรียบเทียบทักษะด้าน Soft Skills ของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอโนนสัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 จำแนกตามตำแหน่ง พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน มีความคิดเห็นต่อทักษะด้าน Soft Skills ของผู้บริหารสถานศึกษาอำเภอโนนสัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 โดยรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ อาจเนื่องจาก ในโลกยุคโลกาภิวัตน์โลกมีการเปลี่ยนแปลงในทุก

ด้านอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ความก้าวหน้าทั้งด้านเทคโนโลยีและสารสนเทศ การศึกษาจึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาเปลี่ยนแปลงจากระบบการศึกษาที่มีอยู่เดิม เพื่อให้ทันสมัยต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี และสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป อีกทั้งเพื่อแก้ไขปัญหาทางด้านศึกษาบางอย่างที่เกิดขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพ เช่นเดียวกันการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาจึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาวิชาชีพอยู่ตลอดเวลา มีการนำความรู้ใหม่ๆ มาประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ปัจจุบัน รวมถึงมีการสร้างนวัตกรรมใหม่ๆ ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง แต่ทุกการเปลี่ยนแปลงก็ควบคู่ไปกับการมีคุณธรรมจริยธรรม ปฏิบัติหน้าที่อย่างตรงไปตรงมา เพื่อแก้ไขปัญหาทางการศึกษา จึงส่งผลทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน มีความคิดเห็นต่อทักษะด้าน Soft Skills ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 โดยรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ รวีวรรณ เลี่ยมสุวรรณ และ อุไร สุทธิรัมย์ (2566) ได้ศึกษาเรื่อง ทักษะด้าน Soft Skills ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามการรับรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ครูที่มีวุฒิการศึกษา ตำแหน่ง และขนาดของสถานศึกษาต่างกัน มีการรับรู้ทักษะด้าน Soft Skills ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

3. ผลการเปรียบเทียบทักษะด้าน Soft Skills ของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอโนนสัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อทักษะด้าน Soft Skills ของผู้บริหารสถานศึกษาอำเภอโนนสัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 โดยรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ทุกด้านไม่แตกต่างกัน อาจเนื่องจาก ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีวุฒิการศึกษาที่แตกต่างกันอาจได้รับการส่งเสริมและปลูกฝังด้านจริยธรรม ให้ประพฤติปฏิบัติตนอยู่ในศีลธรรม เพื่อจะได้ส่งเสริมความเจริญก้าวหน้าทางวิชาชีพซึ่งเป็นเหตุปัจจัยต่างๆ ที่ทุกคนพึงมี รวมถึงมีการสนับสนุนและส่งเสริมให้มีการพัฒนาความรู้ตามความสามารถและศักยภาพของตนเอง มีการแสวงหาความรู้จนเกิดนวัตกรรมใหม่ๆ มาใช้ในการบริหารและกิจกรรมการเรียนการสอน ตลอดจนสามารถนำความรู้มาประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ปัจจุบันอย่างเท่าเทียมกัน ส่งผลทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อทักษะด้าน Soft Skills ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 โดยรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ รวีวรรณ เลี่ยมสุวรรณ และ อุไร สุทธิรัมย์ (2566) ได้ศึกษาเรื่อง ทักษะด้าน Soft Skills ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามการรับรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2 ผลการวิจัย พบว่า ครูที่มีวุฒิการศึกษา ตำแหน่ง และขนาดของสถานศึกษาต่างกัน มีการรับรู้ทักษะด้าน Soft Skills ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

4. ผลการเปรียบเทียบทักษะด้าน Soft Skills ของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอโนนสัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความเห็นต่อทักษะด้าน Soft Skills ของผู้บริหารสถานศึกษาอำเภอโนนสัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 โดยรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ อาจเนื่องจาก ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน อำเภอโนนสัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 มีส่วนร่วมในการช่วยยกระดับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้ มุ่งเน้นการส่งเสริมด้านการศึกษาเรียนรู้ พัฒนาศักยภาพเพื่อนำความรู้ประสบการณ์มาสร้างนวัตกรรมใหม่ๆ ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของยุคปัจจุบันบนพื้นฐานของคุณธรรมจริยธรรมอันดีงาม ควบคู่ไปกับการพัฒนาที่ทันสมัย ส่งผลทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความเห็นต่อทักษะด้าน Soft Skills ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 โดยรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญส่ง กรุงชาติ (2561) ศึกษาเรื่องทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์เขต 3 พบว่า การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์เขต 3 จำแนกตามประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษาทั้งโดยรวมและรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน

สรุปผลการวิจัย

1) ทักษะด้าน Soft Skills ของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอโนนสัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 พบว่า ความคิดเห็นต่อทักษะด้าน Soft Skills ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก

2) ผลการเปรียบเทียบทักษะด้าน Soft Skills ของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอโนนสัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 จำแนกตามตำแหน่ง ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีตำแหน่ง ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อทักษะด้าน Soft Skills ของผู้บริหารสถานศึกษาอำเภอโนนสัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 โดยรวมไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะ

1.1 จากผลการวิจัยพบว่า ทักษะด้าน Soft Skills ของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอโนนสัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 ด้านความเป็นมืออาชีพ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยสูงสุด จึงควรมีการส่งเสริมให้ครูและบุคลากรมีโอกาสในการศึกษาเรียนรู้อย่างต่อเนื่องเพื่อพัฒนาวิชาชีพ ตลอดจนสามารถต่อยอดองค์ความรู้สู่ผู้เรียน มีกระบวนการแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบด้วยข้อมูลสารสนเทศที่น่าเชื่อถือ สามารถตัดสินใจภายใต้สถานการณ์ที่ผันผวนและเลือกวิธีที่เหมาะสม มุ่งส่งเสริมพัฒนาบริหารจัดการ และดำเนินการจัดการเรียนการสอนให้นักเรียนทุกคนได้เกิดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ พร้อมทั้งทำให้ครูมีคุณภาพ เก่ง ดี มีความสุข และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้บนพื้นฐานด้านกายภาพ บุคลิกภาพ และความสามารถ

1.2 จากผลการวิจัยพบว่า ทักษะด้าน Soft Skills ของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอโนนสัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 ด้านการทำงานเป็นทีม อยู่ในระดับมาก แต่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าทุกด้าน ดังนั้นในกระบวนการแก้ปัญหาผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการวางแผน มีการกำหนดบทบาท และมอบหมายงาน ซึ่งทุกคนมีส่วนร่วมในการคิด ปฏิบัติและแก้ปัญหา รวมถึงมีการติดต่อสื่อสาร ตลอดจนสร้างบรรยากาศแห่งการไว้วางใจ มีการให้คำแนะนำ คำปรึกษา และรับฟังปัญหาในการปฏิบัติงานของทีมงาน เพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาองค์กรให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

2. ข้อเสนอแนะด้านการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาทักษะด้าน Soft Skills ของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอโนนสัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 เชิงคุณภาพ เพื่อนำผลการศึกษาที่ได้มาใช้ในการสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูต่อไป

2.2 ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะด้าน Soft Skills ของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอโนนสัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 เพื่อค้นหาปัจจัยที่ส่งผล ต่อทักษะด้าน Soft Skills ของผู้บริหารสถานศึกษา จากนั้นนำปัจจัยที่ได้ไปพัฒนาต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2555). *แผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 - 2559)*. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ.
- คมกริช บุญพรม และประยุทธ์ ชูสอน. (2562). ตัวบ่งชี้ทักษะภาวะผู้นำด้าน SOFT SKILLS ของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนชายขอบ. *วารสารการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร*, 7(26), 178-187.
- คณินนิตย์ กิจวิธิ. (2561). *การศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1*. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). *การวิจัยเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 10 ฉบับปรับปรุงใหม่)*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

- บุญส่ง กรุงชาติ .(2561). *ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- ณัฏยา ภาระโช และวัลลภา อารีรัตน์. (2559). *ทักษะภาวะผู้นำด้าน SOFT SKILLS ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24*. *วารสารศึกษาศาสตร์ ฉบับวิจัยบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น*, 10(2), 41 – 47.
- รวีวรรณ เลี่ยมสุวรรณ และ อุไร สุทธิรัมย์. (2566). *ทักษะด้าน Soft Skills ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2*. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์*, 25(1), 163 – 176.
- วิจารณ์ พานิช. (2555). *วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพฯ : มูลนิธิสดศรี-สฤษดิ์วงศ์.
- วิไลพรรณ วิเวก. (2556). *การพัฒนาบุคลากร*. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสดศรีสฤษดิ์วงศ์.
- วาริษา ประเสริฐทรง. (2557). *ทักษะภาวะผู้นำด้าน Soft skills ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25*. วิทยานิพนธ์ ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2551). *กรอบทิศทางการพัฒนาการศึกษา ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550-2554) ที่สอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ.2545-2559) ฉบับสรุป*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2566). *แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2566 – 2570*. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.
- Airatana, W. (2015). Development of leadership soft skills among educational administrators. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 186, 331-336.
- Bora, B. (2015). The essence of soft skills. *International Journal of Innovative Research. and Practices*, 3(12), 7-22.
- Cimatti, B. (2016). Definition, development, assessment of soft skills and their role for the quality of organizations and enterprises. *International Journal for Quality Research*, 10(1), 97-130.
- Katz, R. L. (2005). Skills of an effective administrators. *Harvard Business Review*, 30: 45-61.
- Ngang, T. K., Mohamed, S. H., & Kanokorn, S. (2015). Soft skills of leaders and school improvement in high performing schools. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 191, 2127-2131.

